S/S chanslöst mot Klyken

SAXDALEN

– Vi är ett lag i ruiner.

Konstaterade Billy Goldmann, tränare i bottenlaget Saxdalen/Sunnansjö, efter 1-7 (0-4) på Furuliden mot Klyken från Borlänge.

15-årige målvaktsdebutanten Daniel Söderberg jobbade tappert i S/S-målet men hade dålig hjälp av sitt uteförsvar.

Den ende av utespelarna som bjöd till var Thomas Eriksson. I övrigt var det nattsvart i hemmalaget.

– Klyken var tio klasser bättre än oss i kväll även om dom inte gjorde någon toppmatch, tillade tränaren Billy Goldmann.

S/S fick en spelare frilägesutvisad efter 35 minuter och fick alltså fortsätta resterande 55 minuter en man kort.

– Vi var bättre på varje plats i kväll, summerade Klykens tränare Ann-Louise Ebberstein.

– Hade vi tagit tillvara målchanserna skulle vi ha vunnit med det dubbla, tyckte Ann-Louise.

SAXDALEN/SUNNANSJÖ-KLYKEN 1-7 (0-4)

Målen: 0-1 Ola Östergren, 0-2 Tommy Hjelte, 0-3 Janne Persson, 0-4 Peter Fors, 1-4 Patrik Andersson, 1-5 Ola Andersson, 1-6 Tommy Hjelte, 1-7 Ola Andersson.

Lördag 6 september 1997

MÅNDAG 8 september 1997

91-åring bestulen medan han sov

■ Vid 20-tiden på lördagskvällen somnade en 91-årig man i sin villa i Saxdalen.

Timmarna senare krossades ett fönster på husets baksida. Någon klättrade in genom fönstret och genomsökte huset.

91-åringen vaknade av att gärningsmannen lyste med en ficklampa mot honom, där han låg i sin säng.

När 91-åringen kunde larma polisen vid 05.30-tiden på söndagsmorgonen visade det sig att gärningsmannen lämnat huset med bland annat en klocka och kontanter.

SIDAN 8

Lördag 6 september 1997

Div 5 Södra

Östansbo - Hedemora							**5-1**
Saxdalen/Sun - Klyken							**1-7**
Söderbärke	18	14	3	1	45 -	10	45
Nyhammar	18	14	2	2	54 -	17	44
Tunabro	18	12	2	4	51 -	22	38
Klyken	19	11	1	7	48 -	37	34
Torsång	18	8	4	6	44 -	27	28
Vikmanshytt.	18	7	3	8	30 -	32	24
Östansbo	19	7	1	11	48 -	44	22
Husby	18	7	1	10	37 -	45	22
Näs	18	6	2	10	26 -	44	20
Vika	18	5	4	9	18 -	29	19
Hedemora	19	5	1	13	26 -	53	16
Saxdalen/Sun	19	1	2	16	15 -	82	5

U Klass 2

Vikmanshytt. - Djurmo/Segro							**0-4**
Nyhammar	15	10	1	4	42 -	29	31
Djurmo/Segro	15	9	2	4	73 -	28	29
Torsång	15	9	1	5	63 -	42	28
Östansbo	14	8	1	5	57 -	44	25
Söderbärke	15	7	3	5	40 -	34	24
Bjursås/Gr	15	7	0	8	40 -	46	21
Hedemora	15	6	1	8	52 -	51	19
Aspeboda	15	5	2	8	42 -	37	17
Vikmanshytt.	14	5	0	9	25 -	50	15
Saxdalen/Sun	15	2	1	12	23 -	96	7

Måndag 8 september 1997

Div 5 Södra

Vikmanshytt. - Vika							**4-3**
Nyhammar - Söderbärke							**3-0**
Näs - Tunabro							**0-0**
Husby - Torsång							**4-0**
Nyhammar	19	15	2	2	57 -	17	47
Söderbärke	19	14	3	2	45 -	13	45
Tunabro	19	12	3	4	51 -	22	39
Klyken	19	11	1	7	48 -	37	34
Torsång	19	8	4	7	44 -	31	28
Vikmanshytt.	19	8	3	8	34 -	35	27
Husby	19	8	1	10	41 -	45	25
Östansbo	19	7	1	11	48 -	44	22
Näs	19	6	3	10	26 -	44	21
Vika	19	5	4	10	21 -	33	19
Hedemora	19	5	1	13	26 -	53	16
Saxdalen/Sun	19	1	2	16	15 -	82	5

Måndag 8 september 1997

U Klass 2

Hedemora - Söderbärke							**5-1**
Torsång - Nyhammar							**3-3**
Bjursås/Gr - Vikmanshytt.							**3-1**
Djurmo/Segro - Aspeboda							**5-0**
Djurmo/Segro	16	10	2	4	78 -	28	32
Nyhammar	16	10	2	4	45 -	32	32
Torsång	16	9	2	5	66 -	45	29
Östansbo	14	8	1	5	57 -	44	25
Söderbärke	16	7	3	6	41 -	39	24
Bjursås/Gr	16	8	0	8	43 -	47	24
Hedemora	16	7	1	8	57 -	52	22
Aspeboda	16	5	2	9	42 -	42	17
Vikmanshytt.	15	5	0	10	26 -	53	15
Saxdalen/Sun	15	2	1	12	23 -	96	7

Villainbrott

LUDVIKA. Under lördagen upptäcktes ett inbrott i en villa i Saxdalen. Det var när husägaren kom hem som han upptäckte att ett fönster var uppbrutet. Gärningsmannen lyckades få med sig bland annat en TV och video.

Vid brottsplatsundersökningen lyckades polisen säkra vissa spår och vill nu komma i kontakt med personer som gjort iakttagelser av fordon, personer eller liknande.

91-åring väcktes av inbrottstjuv

Fick ficklampssken i ansiktet

SAXDALEN

Under natten till lördag bröt sig någon in i en villa i Saxdalen. I villan befann sig husets ägare, en 91-årig man från Saxdalen.

Mannen vaknade av att gärningsmannen riktade en ficklampa mot honom.

Vid 20-tiden på lördagskvällen somnade en 91-årig man i sin villa i Saxdalen.

Under natten krossades ett fönster på husets baksida och någon klättrade in och genomsökte huset.

Under tiden sov 91-åringen ovetandes vidare i sin säng.

Mannen vaknade av att någon riktade en lampa mot honom.

Vid 05.30-tiden kunde 91-åringen larma polisen. Det visade sig då att den objudne gästen försvunnit med bland annat en klocka och kontanter.

Hur stort belopp som stals är ännu oklart.

Polisen är tacksam för alla tips rörande inbrottet och uppmanar alla som observerat någonting att höra av sig.

LINDA ERIKSSON
0240-88206

”Skjut du, Martin, som har plåt i tårna!”

■ Bengt Emil Johnson sitter vid Furuliden i Saxdalen där mycket kretsat kring fotboll.

Hans egna kvalitéer som fotbollsspelare räckte bara till en plats i B-laget.

Det grämer honom. Han hade offrat mycket av det han sysslat med mot att få vara en duktig spelare.

I samband med fotbolls-VM 1994 i USA presenterade Norstedts Förlag en annorlunda fotbollsbok. Ett kapitel ”Skjut du, Martin, som har plåt i skorna!” är signerat av Bengt Emil.

Ett stycke verklighetshistoria hemifrån byn som NLT i dag har nöjet att återge.

MITTEN

Utan bolltalang. *Bengt Emil Johnson, med stora kvalitéer som bland annat författare, kompositör, poet, radioman och underhållare, sörjer en sak: att han föddes utan bolltalang.*

Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

Bengt Emil föddes utan bolltalang

SAXDALEN

Var medalj har en baksida.

Bengt Emil Johnson, med stora kvalitéer som bland annat författare, kompositör, poet, radioman och underhållare, sörjer en sak: att han föddes utan bolltalang.

– Jag hade offrat mycket av det jag sysslat med mot att ha varit en duktig fotbollspelare.

Inför fotbolls-VM 1994 i USA gav Norstedts Förlag ut en bok där olika poeter och författare medverkade. En i raden var Bengt Emil. Närmast självskriven, skulle tidningen vilja påstå, sedan han i en B-lagsmatch i Rävåla placerat en hörna direkt i mål.

En tåfjutt!

Bengt Emils kapitel i boken, som NLT i dag har nöjet att återge, är ett stycke verklighetshistoria från Västerbergslagen i allmänhet och Rävåla/Saxdalen i synnerhet: "Skjut du, Martin, som har plåt i tårna".

Viktig kugge

Att Bengt Emils fotbollskunnande inte räckte mer än till B-laget drog idrottsföreningen i stället annan nytta av. I handlarsonen Bengt Emil – farfar grundade den numera nedlagda lanthandeln, med fotbollsskor (!) i sortimentet, och som han själv övertog efter fadern Arnold Johnson och drev vidare till 1965 – hade man den perfekte ledaren, materialförvaltaren, speakern, Elis Runnberg (legendarisk lagledare) högra hand. En allt i allo, om man säger så.

Förutom spel i B-laget så höll Bengt Emil igång med friidrott. Mest kastgrenar, men han sprang också hinder och baxnade när vattengraven dök upp framför honom. Orientering, trav, ornitologi och skidor, bland annat tio Vasalopp, är andra fritidsintressen, utöver musik och skrivande som han ägnat ett otal timmar åt.

Minne för livet

Sin sista match i fotbollströjan gjorde han 1965, bortsett från en vänskapsdrabbning för ett mindre antal år sedan då pantrarna mötte föreningens damer. Den fighten lär han för övrigt inte glömma i första taget...

Ena knät blir aldrig var det varit!

KG KARLQVIST
0240-21611

"Skjut du, Martin

Jag lovade skriva det här; om FOTBOLL. Det satt hårt inne. Varav hjärtat är fullt därom måste man ofta tiga. Jag skrev en lång dikt i stället, den första jag skrivit på mycket länge. En Vinterballad. Typiskt! Det är nog långt ifrån det enda jag gjort så att säga i stället för FOTBOLL.

"Fotbollens själ" får andra försöka säga något om. För mig var fotboll länge symbolen för det egentliga livet. Vuxenlivet. Det där livet som "de andra" levde. Ett för mig okänt allvar. Hur länge var det så? Det kanske fortfarande är så.

Jag går nästan aldrig på fotboll nu för tiden.

Jompa Eriksson var min idol. Center i Djurgården, jag minns honom som stor, kraftig, framfusig...

Han spelade tio landskamper i början av femtiotalet och blev svensk mästare då, på Järnkaminernas storhetstid. Jag såg honom en gång på Råsunda. Visst, Nordahl, Agne Simonsson... kanske var dom bättre spelare, visst var dom "bättre". Men Jompa var den jag utsåg.

Tack vare fotbollen fick jag så småningom träffa honom personligen. Jag var med i en sångkör, det hade just varit Dan Andersson-jubileum, vi skulle sjunga på Skansen för några tusen pensionärer en eftermiddag.

Jompa var en av de ansvariga för arrangemanget; sångkören har sitt ursprung i en idrottsförening. Av den där konserten minns jag mest att jag

Allt i allo. *Bengt Emil fick nöja sig med spel i B-laget men uträttade desto mer som ledare.*

Grämer. *Bengt Emil fick aldrig figurera på någon lagbild.*

Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

,som har plåt i tårna!”

fick hälsa på Jompa. I fotboll kom jag inte längre än till B-laget. Det finns något som kallas fotbollskultur. Till den borde räknas också sådant som man gör i stället för fotboll. Nu för tiden ser jag mest fotboll på TV. Ja – och såvitt jag förstår också många generationskamrater – föredrar de engelska matcherna. Det kan hända att de italienska och tyska är bättre. Men jag ser helst de engelska.

Djurgårdssupporter blev jag genom att läsa Stockholms-Tidningen, B-upplagan. Referaten stod alltså i tisdagstidningen. Varför kom jag att hålla på Djurgården? Namnet? Dräkterna? Ja, ränderna tror jag. Rävåla IF hade också randiga tröjor. Fast svart-vita. Och på den sandiga planen uppe på Tallheden spelades ju den egentliga fotbollen.

Inte den bästa.

Klubbstugan ligger nere vid Oxbrobäcken. När jag var liten var den tvättstuga, minns jag, ännu längre tillbaks bodde någon där. Nu hålls här möten ibland och här hänger lagbilderna. Jag är inte med på någon av dem. Hade jag varit det hade jag förmodligen inte skrivit det här.

Skjut du Martin, som har plåt i tårna”, ropades det när RIF hade frispark. Uttrycket har citerats och fnissats åt i åtskilliga decennier, men tåhättorna var hårda, om än inte av plåt, och en tåfjutt är inte att förakta alla gånger. Hade jag tagit tån i stället för att tänka på den sträckta vristen, hade jag nog inte lyckats skjuta över den där gången när jag var en meter från öppet mål...

Och en gång har jag slagit en hörna direkt i mål. Det blev av misstag en ren tåspark; när som helst kan jag minnas besvikelsen som jag kände samtidigt som jag förundrat såg bollen vingla sig fram genom luften för att slutligen leta sig in i bortre krysset. I minnet går allt i ultrarapid – i verkligheten kan det inte ha rört sig om mer än ett par sekunder. Det var en betydelselös vänskapsmatch, förmodligen minns ingen mer än jag händelsen. Jag minns den desto bättre.

Kan det vara sant att Åke Berg slog hörnan och själv hann springa och nicka in den? Utan några returer?

Fotbollen var bättre förr – det var den redan på 40-talet, hörde jag. Sanden rök och pinade ögonen på spelare och åskådare – Sahara var det självklara namnet på planen. och dom som varit med förr slog fast: det var bättre på 30-talet, då hade vi ett verkligt bra lag.

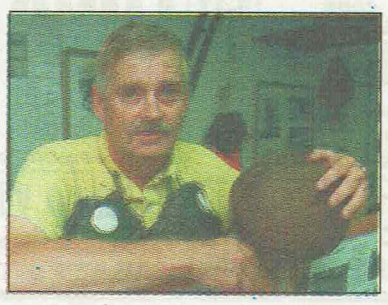

Nostalgi. *I SIF:s idrottsmuseum finns både läderpärlan med snörning, som många gånger smärtade när man nickade, samt fobollskängorna med plåt i tårna.*

Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

Jag står och tittar på det där laget från 40-talet, det som vann Dalaserien Klass II och gick upp i Klass I, det var den tidens division IV. Det är ett ungt gäng med ett par veteraner som stöttepelare. Några är döda nu. Nästan alla flyttade året efter seriesegern. Planen var för usel för att duga i den högre serien, man fick låna grannbyns plan.

Det blev ett år i Klass I, nedflyttning och nedläggning. Några av spelarna kom tillbaka senare. Nu är de pensionärer. Ingen kom mig veterligen att spela i något lag i högre divisioner. Några jobbade i gruvan. Den är nedlagd nu. Fotbollens historia är ett samhälles historia.

Ur hembygdstidskriften GRÄNGE nr 24:

”Räfvåla hade på 30-talet ett för samhällets storlek rikt föreningsliv. Här fanns socialdemokratisk arbetarekommun, en avdelning av SSU, Byggnadsförening för Folkets hus och en park, en avdelning av Svenska Gruvindustriarbetarefackförbundet. En idrottsförening fanns sedan 1924, liksom ett folkdanslag.

Nykterhetslogen av IOGT hette Förgät mig ej och hade en ungdomsloge som hade namnet Morgonstjärnan. Logen hade eget ordenshus. I början av 30-talet tillkom en NOV-loge för ungdom...

Ett kooperativt kvinnogille bör också nämnas i byns föreningsflora, och i anslutning till Räfvåla kyrksal verkade en kyrklig syförening. Byn hade även en föreläsningsförening som använde Kyrksalen som föreläsningslokal. Idrottsföreningen hade en glansperiod i början av 30-talet, då dess fotbollslag var särskilt slagkraftigt med många goda spelare...”

Idrottsföreningen finns kvar, de flesta andra är upplösta. Från Föreläsningsföreningen minns jag medicinprofessor Louis Backman. Jag minns inte vad han talade om. När Föreläsningsföreningen slutligt och formellt upplöstes på 60-talet fanns en liten summa pengar i kassan. Den överläts till idrottsföreningen. Kanske räckte det till en ny boll.

Samhället bytte namn i slutet av 40-talet. Man skämdes för Räfvåla och konstruerade Saxdalen. Man schaktade jord och körde till fotbollsplanen.

Seriespelet återupptogs 1952 och då på gräs. Elis var lagledare och ansvarig för planens skötsel. Efter varje match gick han kors och tvärs över planen, omsorgsfullt rättade han till varje uppriven tuva, muttrade och svor över Rolf Carlssons långa glidtacklingar, som han nyss högeligen uppskattat som lagledare. De randiga tröjorna ersattes med helvita.

Det hette länge att man STOG på backen, och man GICK ytter. Jag ser Lindberg på en av de gamla lagbilderna, jag tror att han stog på backen. Men jag minns när han långt senare rusade in på plan under pågående match och skriade: ”Backarna OPP!” Backarna OPP!” Han blev utvisad fast han hade rätt. I den moderna fotbollen måste alla vara rörliga och delta i spelet över hela plan.

”Crossbollar”, sa Smajta. Det var ett nytt begrepp. Crossbollar från högerhalv till vänsterytter och tvärtom, det är sånt som öppnar försvaret!

Sven Andersson, sedan barnaåren kallas Smajta, ingen minns varför, kom från Grängesberg och blev tränare.

Häromdagen frågade jag hur mycket han egentligen fick betalt. Femhundra, svarade han. Men det var ytterst hemligt, vi fick gå bakom en vedkast i Ulvshyttan när pengarna skulle överlämnas... Vi hade sex bollar – det skulle räcka en säsong.

Läderkulan gjorde rätt för benämningen, snörningen var inte god att få i skallen om man försökte nicka. Sömmarna sprack, Helmer, som var materialförvaltare, körde ideligen till skomakarn i Norrbo med mopeden och bollarna i en nätkasse.

Sponsorer? Nej, vi spelade revy på vintern. En tusenlapp i vinst klarade säsongen.

Här ser jag laget som vann sexan... här är dom som vann Lilla DM och fick spela mot Brage i Stora... Här är en matchbild från seriefinalen mot Ludvika, det var avgörande match, det gällde vilket lag som skulle gå upp i fyran, det kom tusen personer.

Det här handlar om det som kallas Gärdsgårdsserierna. Det här handlar om ett samhällets identitet. Om min identitet.

Sir Ernest Cassel var kung Edward VII:s vän och privata rådgivare. Till det yttre liknade han kungen i så hög grad att det gav upphov till rykten om härkomsten... men de var falska; han var bankirson från Köln och hade tagit sig fram på egen hand i England. ”Instinkten är nyckeln till framgångar” var hans motto; han satsade i den första Assuandammen, byggde järnvägar i USA och Mexico, lånade pengar till kejsaren av Kina och bistod vid grundandet av Marockos statsbank.

Arvid Thörn splade två landskamper 1930.

Cassel satsade på järnmalmsfält i Brasilen och i Sverige. Han insåg att konkurrensen mellan de mellansvenska malmfälten och de lappländska borde ersättas av samverkan. Han slog ihop gruvor och järnvägar.

När han dog 1921 skrev The Times i sin nekrolog: ”Han visste ur en rik erfarenhet av välgärningar, företagna av gott hjärta utan tanke på belöning i efterhand, skänker en stilla tillfredsställelse.”

Vår nya Nationalencyklopedi ägnar honom några centimeter. Slutorden lyder: ”Arbetarna vid gruvorna i Malmberget och Kiruna fick stora donationer.”

När Cassel realiserade sina svenska aktier i början av 1900-talet blev vinsten 70-80 miljoner; det lär vara den största som dittills gjorts av någon enskild person i vårt land. 250 000 utgör en åttiondel av allt han donerade – för litet att nämnas i den nya encyklopedin, men det var vad Grängesbergs arbetare fick. Det räckte till en del. En stor samlingslokal med Bank of Englands fasad som föredöme – ett hemvist för musik- och föreningsliv; enligt vissa experter förtjänar det kallas Sveriges första kulturhus. Ett badhus, ett skolkök, vissa undervisningslokaler, en parkanläggning. Och en idrottsplats. Där tränade Arvid Thörn upp sig till landslagsklass. (Målarn Lundkvist kastade även spjut där; enligt ögonvittnen alltid längre än gällande världsrekord...)

Själv har jag bara spelat i aulan. Häromåret brann kulturhuset ner, nu återuppbyggs det; fotbollsplanen finns kvar. Den håller inte regelmässiga mått, men användes för seriespel till 1937.

Sir Cassel satte aldrig sin fot i aulan, än mindre på fotbollsplanen. Där Arvid Thörn gjorde tio mål när Grängesberg slog Brynäs med 11-1. Där kvalmatchen till division II mot Söderhamn blev dramatisk ”DOMARE KNIVSKUREN” löd tidningsrubrikerna dagen efter.

Snörningen gick upp, berättar Smajta. Den måste lagas och man ropade: ”Har nån i publiken en kniv?” Två knivar kom seglande, en träffade domaren i foten. En linjeman fick fullborda domarvärvet.

En särskild bänk bakom ena målet var avdelad för förmännen.

Grängesberg gick till tvåan och fick spela mot Reymersholm och Djurgården. Smajta fick spela ihop med Arvid Thörn, ”Vi slog Avesta med 11-0, Arvid gjorde nio eller tio mål, sånt kan inte hända nuförtiden.”

Och en gång fick en som hette Wesström på en riktig tåjagare. Det var första gången någon skjutit bollen över hela donationsbyggnaden.

Sportjournalistiken? Ja, Ruben Hager skrev i Bergslagsposten, under signaturen Fingal. Han brukade cykla till matcherna i Kopparberg och Ställdalen med barnen på släp efter sig på sparkstötting...

Jag ska se så många VM-matcher som möjligt nu i sommar. Jag såg många under förra VM också. Några namn kommer kommer jag ihåg, knappast några resultat.

Vilket skott minns jag bäst? När jag fick drömträff i Håksberg – det kändes verkligen i hela kroppen – vristen var sträckt som i instruktionsboken – jag glömmer ALDRIG den känslan, den sekunden. Skottet tog i ribban.

Jag åker förbi fotbollsplan hemma ibland när det är match, och det händer att jag stannar en stund. Publiken är fåtalig. Men jag läser alltid matchreferaten och studerar tabellen.

Även Djurgården följer jag med särskilt intresse. Det har jag ju alltid gjort. Ungefär som jag läser de nya poesiböckerna, lyssnar på musik. Det hör till. Eller: jag hör till det där. Hur det är med fotbollens ”själ” kanske någon annan kan reda ut. Liksom var gränsen går mellan nostalgi och kontinuitet. Ibland känner jag leda.

Smajta sa häromdagen: ”Man måste nog verkligen hålla riktigt på något för att det ska vara intressant.”

Heja Sverige!

Hemmaplan. *Bengt Emil på Furuliden, där allt började.*

*Den 10 september fick **Marianne Hellgren** och **Roger Eklund** på Malmslagarevägen 14 i Saxdalen en dotter som gavs namnet **Julia.** Julia var 52 centimeter lång och vägde 3 466 gram när hon föddes.*

Foto: GUNNE RAMBERG

Torsdag 11 september 1997

P 16 Grupp 2

SFK	–	**VAIK**				**4**	**– 1**
ÖIS	–	**VAIK**				**10**	**– 0**
Forssa	7	7	0	0	43 – 5		21
SFK	8	5	0	3	25 – 19		15
D-Järna	8	3	2	3	25 – 22		11
Sax/Grb	7	3	1	3	24 – 27		10
ÖIS	7	2	1	4	21 – 18		7
VAIK	7	0	0	7	4 – 51		0

P 16 Grupp 3

Skogsbo	–	**Sax/Gr**				**9**	**– 1**
Sundborn	–	**Skogsbo**				**2**	**– 4**
Hedemora	12	9	1	2	99 – 30		28
Skogsbo	13	9	0	4	61 – 34		27
Korsnäs	10	7	2	1	39 – 19		23
Sundborn	11	7	1	3	50 – 26		22
Sax/Gr	12	6	0	6	43 – 42		18
Gustafs	11	1	0	10	23 – 82		3
Enviken	4	0	0	4	7 – 26		0
Svärdsjö	9	0	0	9	11 – 74		0

P 12 Grupp 7

S-bärke	–	**Gränges**				**5**	**– 2**
Gränges	–	**SFK**				**3**	**–11**
SFK	–	**S-bärke**				**3**	**– 4**
LFK	–	**NIF**				**4**	**– 2**
LFK	11	9	0	2	57 – 25		27
ÖIS	10	9	0	1	47 – 17		27
NIF	10	8	0	2	29 – 12		24
SFK	11	3	1	7	43 – 47		10
S-bärke	9	2	0	7	23 – 43		6
Saxd	9	2	0	7	10 – 32		6
Gränges	10	1	1	8	21 – 54		4

P 11 Grupp 7

S-bärke	–	**Islinby**				**2**	**– 16**
Islinby	–	**SFK**				**5**	**– 0**
LFK	–	**Forssa**				**4**	**– 5**
Forssa	–	**S-bärke**				**8**	**– 0**
SFK	–	**ÖIS**				**3**	**– 2**
Forssa	11	10	0	1	79 – 20		30
LFK	12	9	0	3	68 – 20		27
Islinby	12	8	0	4	58 – 43		24
SFK	12	6	1	5	35 – 36		19
ÖIS	11	4	3	4	36 – 30		15
Saxd	10	2	2	6	20 – 34		8
Gränges	11	2	0	9	23 – 77		6
S-bärke	11	1	0	10	17 – 76		3

Lördag 13 september 1997

FOTBOLL

Div 5 Södra

Hedemora - Vikmanshytt.						**2-2**	
Nyhammar	19	15	2	2	57 - 17		47
Söderbärke	19	14	3	2	45 - 13		45
Tunabro	19	12	3	4	51 - 22		39
Klyken	19	11	1	7	48 - 37		34
Torsång	19	8	4	7	44 - 31		28
Vikmanshytt.	20	8	4	8	36 - 37		28
Husby	19	8	1	10	41 - 45		25
Östansbo	19	7	1	11	48 - 44		22
Näs	19	6	3	10	26 - 44		21
Vika	19	5	4	10	21 - 33		19
Hedemora	20	5	2	13	28 - 55		17
Saxdalen/Sun	19	1	2	16	15 - 82		5

P 11

Saxdalens IF–
IFK Grängesberg 3–4

Derbyt på Furuliden var helt jämnt. I slutminuterna kunde dock gästerna avgöra.

Oavgjort hade dock varit det mest rättvisa.

SIF:s mål: David Persson 1, Niklas Norström 1, Daniel Arvidsson 1.

IFK:s mål: Kristoffer Svensson 1, Daniel Andersson 1, Robin Madsen 1, Kevin Madsen 1.

Saxdalens IF–
Östansbo IS 3–3

En spännande match där ÖIS var det något bättre laget, men SIF kämpade bra och lyckades få till en kvittering i slutminuterna.

SIF:s mål: Stefan Blom 1, Niklas Norström 1, Daniel Arvidsson 1.

ÖIS mål: Fredrik Dahlbom 1, Dennis Norrgård 1.

Lördag 13 september 1997

U Klass 2

Östansbo - Saxdalen/Sun						**12-2**	
Aspeboda - Bjursås/Gr						**1-3**	
Söderbärke - Saxdalen/Sun						**2-1**	
Djurmo/Segro	16	10	2	4	78 - 28		32
Nyhammar	16	10	2	4	45 - 32		32
Torsång	16	9	2	5	66 - 45		29
Östansbo	15	9	1	5	69 - 46		28
Söderbärke	17	8	3	6	43 - 40		27
Bjursås/Gr	17	9	0	8	46 - 48		27
Hedemora	16	7	1	8	57 - 52		22
Aspeboda	17	5	2	10	43 - 45		17
Vikmanshytt.	15	5	0	10	26 - 53		15
Saxdalen/Sun	17	2	1	14	26 - 110		7

Fredag 12 september 1997

Trubadur och knytis vid Saxen

SAXDALEN

På lördag – 13 september – är det dags för årets upplaga av Saxdalens dag.

Festligheterna avslutas på kvällen med knytkalas och trubadurer vid Saxens strand.

Till de fasta inslagen under dagen hör ett öppet museum, där veteranmotorcyklar visas. Även ortens eget bageri har dörrarna på vid gavel. Cancerfondens Riksmarsch pågår under fyra timmar, med start vid idrottsföreningens klubbstuga.

DÖDA

†

Vår käre

Stig Adolfsson

* 27/4 1921

har lämnat oss
i sorg och saknad.

Olsjön den 11/9 1997

BRITTA
Syskon
Övrig släkt och vänner

—

Det är något bortom bergen
bortom blommorna
och sången
Det är något bakom stjärnor
bakom heta hjärtat mitt.

Begravningen äger rum i kretsen av de närmaste.

FREDAG 12 september 1997

Saxdalssaneringen 1991:

Naturvårdsverket överväger att lösa in de lutande husen

■ Det kan bli tal om att lösa in de två fastigheter som satt sig efter miljösaneringen av gruvgifter runt Skråssbäcken 1991.

– Jag kan inte utesluta det. Våra mätningar visar att ett av husen fortsätter att sjunka, berättar Christer Lindberg vid kommunens tekniska kontor och den som för Naturvårdsverkets räkning ansvarar för miljösaneringen.

Nu är det bara tal om någon månad innan beslut. Ny kontrollmätning ska utföras, husen värderas och därefter avgörs om husen ska rätas upp eller inte. **SIDAN 9**

Naturvårdsverket överväger att lösa in de lutande husen i Saxdalen

LUDVIKA

Det kan bli tal om att lösa in de två fastigheter som satt sig efter miljösaneringen av gruvgifter runt Skråssbäcken 1991.

– Jag kan inte utesluta det. Våra mätningar visar att ett av husen fortsätter att sjunka, berättar Christer Lindberg vid kommunens tekniska kontor och den som för Naturvårdsverkets räkning ansvarar för miljösaneringen.

Fem villaägare i Momsenområdet har sedan saneringen genomfördes haft klagomål på att det inte växer på tomterna som det bör, och på sprickbildningar.

När de boende kontaktade NLT i januari så visade det sig att ett av husen satt sig så mycket att en kula började rulla av sig självt när man lade den på golvet.

– När en av fastighetsägarna påtalade att vattnet i hängrännan börjat rinna åt fel håll så började vi att undersöka om husen satt sig, berättar Christer Lindberg.

Två hus

Det visade sig att två hus satt sig, det ena med sex centimeter och det värst drabbade med 18 centimeter.

– Vi har följt upp mätningarna och kan efter en ny avvägning konstatera att det ena huset fortsätter att röra sig på ett ställe, konstaterar Lindberg.

Lindberg berättar att nästa steg blir att värdera fastigheterna till vad de är värderade till idag och vad de skulle varit värda om inte sjunkningarna inträffat.

Inlösen

Lindberg menar att ett av alternativen är att lösa in fastigheterna om det skulle visa sig att det blir för dyrt att räta upp husen.

– Troligtvis genomför vi ytterligare en avvägning. Om det blir tal om att räta upp husen så finns två metoder. Den ena metoden, som jag tror att Spendrups använt sig av vid höjning av ett golv går ut på att man pumpar in ett plastskum, den andra att man lägger en balk under huset och höjder det med domkraft och placerar det på plintar.

Föredömlig kommun

– Nu ska det inte ta så lång tid. Vi är inne i slutklämmen, säger Christer Lindberg som inte tror att det ska ta mer än någon månad att komma till ett avgörande.

Ingemar Johansson, vid Ludvika villaägareförening, välkomnar att det börjar röra på sig. Villaägareföreningen vill vara med vid värderingen och kommer att följa upp kommunens med en egen ifall det skulle bli tal om inlösen.

– När det var tal om inlösen av fastigheterna i Hagalund inför riksvägsprojektet så anlitade vi egen värderingsman. Denne hamnade något högre, inte mycket men ändå tillräckligt för att påtala det.

– Då uppträdde kommunen föredömligt, de hade en bra och generös linje och ett fint uppträdande så jag är inte orolig för den sakens skull, säger Ingemar Johansson.

Han förutsätter att kommunen informerar de berörda och skickar kopior på undersökningsresultaten till villaägareföreningen.

BO JOFFER
0240-88207

Kultävling. *Rickard Björänge deltog i trekampen och kastade kula.*

Saxdalen firade egen dag

SAXDALEN

På lördagen firade Saxdalen sin egen dag med en uppsjö olika aktiviteter.

Bland annat ingick det en trekamp mellan tre olika idrottsföreningar.

Under hela dagen pågick det en rad olika saker runt om i byn.

Mycket av aktiviteterna pågick vid Saxdalens idrottsplats. Bland annat den trekamp som avgjordes mellan de tre klubbarna Saxdalen, Heros och Ludvika Ffi.

Det handlade om längdhopp, kulstötning och löpning. Hur det gick är något oklart. Men i klassen pojkar 8 år vann Saxdalen ganska klart och det kan möjligen förklaras med att de två startande var båda från Saxdalen.

En tipspromenad var förlagd runt om i byn och den var kombinerad med riksmarschen mot cancer.

Nere vid sjön pågick saxdalsmästerskapet i minigolf och där avslutades dagen med en trubadurafton.

Vid idrottsplatsen medverkade bland annat slöjdare Jan Lindgren. Men någon riktig fart var det inte på affärerna. Det var förmodligen för kallt i snålblåsten.

SVEN THOMSEN
0240-88200
Foto:
ANDERS ABRAHAMSSON

Tipspromenad. *I firandet av Saxdalens dag ingick det en tipspromenad. Björn Westman, Daniel Westman, Anette Strömberg, Ingrid Strömberg, Sten-Olov Strömberg och Susanna Westman gick tipspromenaden.*

Godisroulette. *Martin Fågelberg skötte rouletten med skärpa. Det gick inte att lura av honom priserna. Felipe Londono prövade lyckan.*

Kutade för glatta livet. *Tobias Persson och Anton Karlsson tog hem segern i 60 meter löpning för pojkar 8 år till Saxdalen, de var nämligen de enda deltagarna.*

Vanliga visan för S/S

Måndag 15 september 1997

VIKA

När Saxdalen/Sunnansjö FK mötte Vika IF på bortaplan hade man bara äran att spela för då degraderingen till division sex sedan tidigare är ett faktum.

Som väntat var Vika det starkare laget och matchen slutade med hemmaseger 5-0 (2-0).

S/S hängde med hyfsat i inledningen mot ett tufft spelande Vika. Spel- och chansmässigt var S/S väl så bra som hemmalaget och det dröjde till den 30:e minuten innan första målet föll. Men när Vika strax därefter gjorde 2-0 hade S/S-spelarna svårt att tygla humöret.

Vika spelade på gränsen till det tillåtna, något som S/S inte riktigt klarade att hantera.

I andra halvlek sprang Vika ifrån till 5-0 och en ny S/S-förlust kunde bokföras.

S/S bästa spelare var, som vanligt, liberon Anders "Råttan" Karlsson.

Tränaren Billy Goldmann vikarierade i målet och gjorde det mycket bra.

Måndag 15 september 1997

U Klass 2

Vikmanshytt. - Torsång							**2-4**
Nyhammar - Hedemora							**4-3**
Djurmo/Segro - Östansbo							**3-4**
Nyhammar	17	11	2	4	49 - 35	35
Djurmo/Segro	17	10	2	5	81 - 32	32
Torsång	17	10	2	5	70 - 47	32
Östansbo	16	10	1	5	73 - 49	31
Söderbärke	17	8	3	6	43 - 40	27
Bjursås/Gr	17	9	0	8	46 - 48	27
Hedemora	17	7	1	9	60 - 56	22
Aspeboda	17	5	2	10	43 - 45	17
Vikmanshytt.	16	5	0	11	28 - 57	15
Saxdalen/Sun	17	2	1	14	26 - 110	7

Måndag 15 september 1997

Div 5 Södra

Klyken - Husby						**4-2**
Torsång - Näs						**3-1**
Tunabro - Nyhammar						**2-4**
Söderbärke - Östansbo						**4-2**
Vika - Saxdalen/Sun						**5-0**
Nyhammar	20	16	2	2	61 - 19	50
Söderbärke	20	15	3	2	49 - 15	48
Tunabro	20	12	3	5	53 - 26	39
Klyken	20	12	1	7	52 - 39	37
Torsång	20	9	4	7	47 - 32	31
Vikmanshytt.	20	8	4	8	36 - 37	28
Husby	20	8	1	11	43 - 49	25
Östansbo	20	7	1	12	50 - 48	22
Vika	20	6	4	10	26 - 33	22
Näs	20	6	3	11	27 - 47	21
Hedemora	20	5	2	13	28 - 55	17
Saxdalen/Sun	20	1	2	17	15 - 87	5

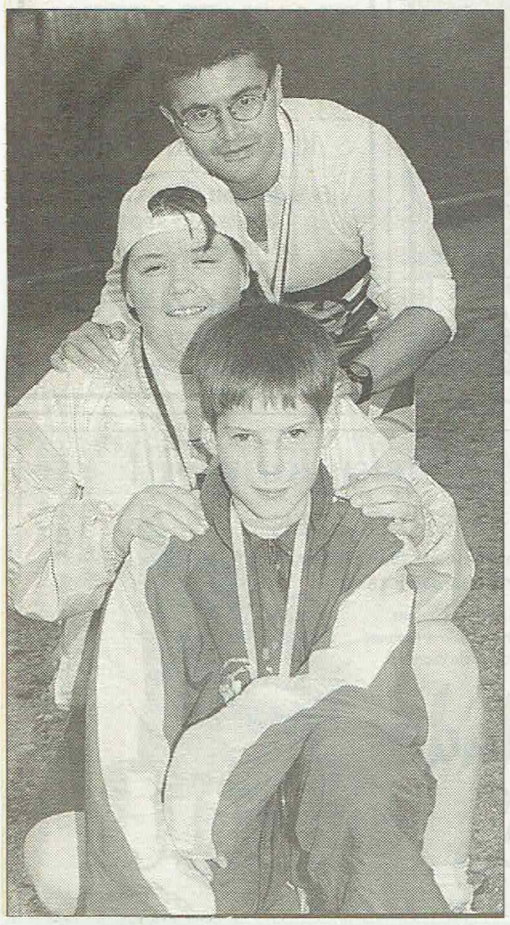

41 deltog i VB-mästerskapet i terränglöpning

SAXDALEN.

VB-mästerskapet i terränglöpning samlade 41 tävlande. Saxdalens IF var arrangör och förlade löpningssträckorna till elljusspåret.

Efter att varje klass gått i mål förrättades prisutdelningar. Medaljer till de främsta. Mästerskaps-tävlingen ingår sedan som en deltävling i årets terräng-serie, som kommer med en större avslutning och prisutdelning senare.

Resultat: D7-8, 800 meter: 1. Martina Adenäs, Norrbärke, tid 3.54, 2. Moa Gomersson, Källbotten, 3.57, 3. Evelina Fredriksson, Källbotten, 3.58, 4. Nathalie Eriksson, Saxdalen, 4.13, 5. Jessica Lindqvist, Källbotten, 4.17.

H7-8, 800 meter: 1. Nicklas Pergenius, Nyhammar, 4.02, 2. Johan Andersson, Källbotten, 4.20, 3. Philip Marcus, Källbotten, 4.31, 4. Oscar Andersson, Nyhammar, 4.38, 5. Andreas Andersson, Källbotten, 5.18.

H9-10, 800 meter: 1. Marie Krainer, Saxdalen, 4.06, 2. Therese Eriksson, Nyhammar, 4.14, 3. Nathalie Nyström, Saxdalen, 4.15.

H9-10, 1,6 km: 1. Emil Lundberg, Källbotten, 6.10, 2. Tobias Hinz, Källbotten, 6.42, 3. Mickael Andersson, Källbotten, 6.48, 4. Per Pettersson, Källbotten, 6.56, 5. Johan Nyberg, Källbotten, 7.35.

D11-12. 2,6 km: 1. Julia Andersson, Källbotten, 10.59, 2. Elin Fredriksson, Grängesberg, 11.00.

H 11-12, 2,6 km: 1. Fredrik Carlsson, Källbotten, 11.00, 2. Johan Larsson, Källbotten, 12.18.

H 13-14, 2,6 km: 1. Andreas Jansson, Nyhammar, 9.22, 2. Anders Jansson, Nyhammar, 9.23, 3. Jonas Andersson, Källbotten, 9.58, 4. Erik Åkesson, Källbotten, 10.02, 5. Christian Eriksson, Nyhammar, 12.07.

D17-20, 5,2 km: 1. Ann-Sofie Eriksson, Saxdalen, 42.01.

H17-20, 10,4 km: 1. Tommy Gustavsson, Norrbärke, 45.16, 2. Kennet Hammar, Norrbärke, 53.23.

H 21-, 10,4 km: 1. Per Gustavsson, Nyhammar, 41.51.

H 35, 10,4 km: 1. Mats Carlsson, Källbotten, 41.47, 2. Håkan Nordkvist, Norrbärke, 42.58, 3. Yngve Johansson, Nyhammar, 46.57.

TRE SEGRARE i VB-mästerskapet i terräng. Från kameran, Fredrik Carlsson, Källbotten, Ann-Sofie Eriksson, Saxdalen, och Tommy Gustavsson, Norrbärke.

Fredag 12 september 1997

Torsdag 18 september 1997

P 16 Grupp 2

Sax/Grb	–	ÖIS	1 – 5
SFK	–	Forssa	4 – 5
D-Järna	–	VAIK	3 – 3
VAIK	–	Sax/Grb	1 – 9
VAIK	–	Forssa	0 – 3

Forssa	9	9	0	0	51 –	9	27
SFK	9	5	0	4	29 –	24	15
Sax/Grb	9	4	1	4	34 –	33	13
D-Järna	9	3	3	3	28 –	25	12
ÖIS	8	3	1	4	26 –	19	10
VAIK	10	0	1	9	8 –	66	1

P 16 Grupp 3

Saxd/Grb	–	Sundborn	6 – 2
Svärdsjö	–	Korsnäs	0 – 5

Korsnäs	11	8	2	1	44 –	19	26
Hedemora	11	8	1	2	87 –	29	25
Skogsbo	12	8	0	4	59 –	32	24
Sundborn	11	6	1	4	48 –	30	19
Saxd/Grb	12	6	0	6	42 –	43	18
Gustafs	11	1	0	10	23 –	82	3
Svärdsjö	10	0	0	10	11 –	79	0

P 11 Grupp 7

LFK	–	Islinby	2 – 0
Gränges	–	LFK	0 – 8
Forssa	–	ÖIS	7 – 2

Forssa	12	11	0	1	86 –	22	33
LFK	14	11	0	3	78 –	20	33
Islinby	13	8	0	5	58 –	45	24
SFK	12	6	1	5	35 –	36	19
ÖIS	12	4	3	5	38 –	37	15
Saxd	10	2	2	6	20 –	34	8
Gränges	12	2	0	10	23 –	85	6
S-bärke	11	1	0	10	17 –	76	3

P 12 Grupp 7

S-bärke	–	Saxd	3 – 1
Saxd	–	Gränges	3 – 1

LFK	11	9	0	2	57 –	25	27
ÖIS	10	9	0	1	47 –	17	27
NIF	10	8	0	2	29 –	12	24
SFK	11	3	1	7	43 –	47	10
S-bärke	10	3	0	7	26 –	44	9
Saxd	11	3	0	8	14 –	36	9
Gränges	11	1	1	9	22 –	57	4

P 12
Söderbärke GoIF - Saxdalens IF 3-1

En jämn inledning på matchen men GoIF tog över mer och mer och kunde avgöra till en rättvis seger i andra halvlek. Bästa hemmaspelare var Daniel Engberg, Johan Nohrstedt, Dan Santanen, Magnus Nilsson.

Målen: GoIF, Dan Santanen 2, Niclas Spelmans. **SIF**, Magnus Arvidsson.

Måndag 22 september 1997

S/S i spillror

HUSBY

Trots alla mindre bra insatser under säsongen är frågan om inte Saxdalen/Sunnansjö FK gjorde det definitiva bottennappet igår när man mötte Husby AIK på bortaplan. Hemmalaget gjorde hela 11-0 (4-0) på ett vingklippt S/S.

Tränaren Billy Goldmann var förstås bedrövad efter matchen:

— Det var skandal hur spelarna uppträdde, sa han. Jag tror jag hade 60 skott på mig under matchen.

Billy har fått hoppa in i målet under slutet på säsongen då ordinarie målvakten Roger Karlsson är långtidsskadad.

Nu fick Goldmann flera återbud i sista stund vilket gjorde att han fick spela med ett U-betonat lag.

Spelarkritik är överflödig då ingen i S/S kom i närheten av normal standard.

Det är bara att hoppas att spelarna tar sig samman inför säsongsavslutningen mot Näs kommande helg.

Måndag 22 september 1997

Asfaltverk säljs

SAXDALEN. Skanska planerar att på sikt sälja ut sina asfaltverk.

Försäljningen har att göra med att Skanska köpt Gatu och Väg och att man därför, mer eller mindre, tvingas avyttra sina asfaltverk.

Om inte så får företaget, enligt Konkurrensverket, en allt för dominerande roll.

Till de verk som Skanska äger och som kommer att säljas hör det i Saxdalen. Det är fortfarande oklart vilka konsekvenser en försäljning kommer att få för de anställda.

Måndag 22 september 1997

U Klass 2

Östansbo - Söderbärke	1-3
Saxdalen/Sun - Nyhammar	3-3
Hedemora - Vikmanshytt.	5-1
Torsång - Aspeboda	9-1
Bjursås/Gr - Djurmo/Segro	4-1

Nyhammar	18	11	3	4	52 -	38	36
Torsång	18	11	2	5	79 -	48	35
Djurmo/Segro	18	10	2	6	82 -	36	32
Östansbo	17	10	1	6	74 -	52	31
Söderbärke	18	9	3	6	46 -	41	30
Bjursås/Gr	18	10	0	8	50 -	49	30
Hedemora	18	8	1	9	65 -	57	25
Aspeboda	18	5	2	11	44 -	54	17
Vikmanshytt.	17	5	0	12	29 -	62	15
Saxdalen/Sun	18	2	2	14	29 -	113	8

Torsdag 25 september 1997

TRE TYCKARE

Från den 1 oktober blir det dyrare att gå till tandläkaren. I dag måste patienten betala hela kostnaden upp till 700 kronor, efter den 1 oktober höjs gränsen till 1 300 kronor.

Har du råd att gå till tandläkaren?

– Det är nog dyrt som det är.
Pia Wermé
Saxdalen

Måndag 22 september 1997

Div 5 Södra

Vikmanshytt. - Söderbärke	1-5
Östansbo - Tunabro	2-4
Nyhammar - Torsång	9-1
Näs - Klyken	1-1
Husby - Saxdalen/Sun	11-0
Hedemora - Vika	2-1

Nyhammar	21	17	2	2	70 -	20	53
Söderbärke	21	16	3	2	54 -	16	51
Tunabro	21	13	3	5	57 -	28	42
Klyken	21	12	2	7	53 -	40	38
Torsång	21	9	4	8	48 -	41	31
Husby	21	9	1	11	54 -	49	28
Vikmanshytt.	21	8	4	9	37 -	42	28
Östansbo	21	7	1	13	52 -	52	22
Vika	21	6	4	11	27 -	35	22
Näs	21	6	4	11	28 -	48	22
Hedemora	21	6	2	13	30 -	56	20
Saxdalen/Sun	21	1	2	18	15 -	98	5

Måndag 29 september 1997

Div 5 Södra
Slutspelad

Vika - Husby	1-1
Saxdalen/Sun - Näs	1-0
Klyken - Nyhammar	0-2
Torsång - Östansbo	5-1
Tunabro - Vikmanshytt.	9-1
Söderbärke - Hedemora	5-1

Nyhammar	22	18	2	2	72 -	20	56
Söderbärke	22	17	3	2	59 -	17	54
Tunabro	22	14	3	5	66 -	29	45
Klyken	22	12	2	8	53 -	42	38
Torsång	22	10	4	8	53 -	42	34
Husby	22	9	2	11	55 -	50	29
Vikmanshytt.	22	8	4	10	38 -	51	28
Vika	22	6	5	11	28 -	36	23
Östansbo	22	7	1	14	53 -	57	22
Näs	22	6	4	12	28 -	49	22
Hedemora	22	6	2	14	31 -	61	20
Saxdalen/Sun	22	2	2	18	16 -	98	8

måndag 29 september 1997

U Klass 2
Slutspelad

Vikmanshytt. - Östansbo	3-0 wo

Nyhammar	18	11	3	4	52 -	38	36
Torsång	18	11	2	5	79 -	48	35
Djurmo/Segro	18	10	2	6	82 -	36	32
Östansbo	18	10	1	7	74 -	55	31
Söderbärke	18	9	3	6	46 -	41	30
Bjursås/Gr	18	10	0	8	50 -	49	30
Hedemora	18	8	1	9	65 -	57	25
Vikmanshytt.	18	6	0	12	32 -	62	18
Aspeboda	18	5	2	11	44 -	54	17
Saxdalen/Sun	18	2	2	14	29 -	113	8

Torsdag 25 september 1997

P 16 Grupp 2

Forssa	–	ÖIS	3 – 0

Forssa	10	10	0	0	54 –	9	30
SFK	9	5	0	4	29 –	24	15
Sax/Grb	9	4	1	4	34 –	33	13
D-Järna	9	3	3	3	28 –	25	12
ÖIS	9	3	1	5	26 –	22	10
VAIK	10	0	1	9	8 –	66	1

P 16 Grupp 3

Hedemora	–	Svärdsjö	3 – 0
Sundborn	–	Korsnäs	2 – 1
Svärdsjö	–	Gustafs	3 – 0

Hedemora	12	9	1	2	90 –	29	28
Korsnäs	12	8	2	2	45 –	21	26
Skogsbo	12	8	0	4	59 –	32	24
Sundborn	12	7	1	4	50 –	31	22
Saxd	12	6	0	6	42 –	43	18
Gustafs	12	1	0	11	23 –	85	3
Svärdsjö	12	1	0	11	14 –	82	3

P 12 Grupp 7

ÖIS	–	LFK	3 – 2
S-bärke	–	ÖIS	0 – 3
NIF	–	S-bärke	7 – 1
Gränges	–	NIF	1 – 9
SFK	–	Saxd	12 – 0

ÖIS	12	11	0	1	53 –	19	33
NIF	12	10	0	2	45 –	14	30
LFK	12	9	0	3	59 –	28	27
SFK	12	4	1	7	55 –	47	13
S-bärke	12	3	0	9	27 –	54	9
Saxd	12	3	0	9	14 –	48	9
Gränges	12	1	1	10	23 –	66	4

P 11 Grupp 7

Saxd	–	Gränges	3 – 4
Islinby	–	Saxd	5 – 2
ÖIS	–	Gränges	10 – 2
Forssa	–	Saxd	3 – 0
SFK	–	Forssa	1 – 3

Forssa	14	13	0	1	92 –	23	39
LFK	14	11	0	3	78 –	20	33
Islinby	14	9	0	5	63 –	47	27
SFK	13	6	1	6	36 –	39	19
ÖIS	13	5	3	5	48 –	39	18
Gränges	14	3	0	11	29 –	98	9
Saxd	13	2	2	9	25 –	46	8
S-bärke	11	1	0	10	17 –	76	3

S/S-seger i epilogen

SAXDALEN

Saxdalen/Sunnansjö FK överraskade i sista omgången genom att i går besegra Näs IF med 1–0 (0–0) hemma på Furuliden.

Det innebar att lokalkonkurrenten Östansbo IS fick en hjälpande hand att hänga kvar i femman.

S/S var sedan tidigare klara för nedflyttning till division 6 och hade ingenting att spela för.

Näs däremot hade chans att få spela i femman även nästa år vid eventuell seger.

Och Näs hade också fler målchanser än S/S men det var ändå hemmalaget som en kvart från slutet kunde avgöra tillställningen.

Simon Lorenzotti slog ett inlägg som inhopparen Martin Andersson mötte med pannan. Nicken tog dock i stolpen men Martin var framme och tryckte in stolpreturen.

Tränaren Billy Goldmann tvingades mönstra ett lag med stora åldersskillnader.

Noterbart är att veteranen Christer Fridlund gjorde comeback och att hans son Andreas också fanns på planen.

I S/S får hela backlinjen godkänt tillsammans med de juniorer som slussats in i A-laget på slutet.

SAXDALEN/ SUNNANSJÖ–NÄS 1–0 (0–0)
Målet: 1-0 Martin Andersson

Måndag 29 september 1997

Lennart lever på gamla möbler

SAXDALEN.

Lennart Hörk i Saxdalen är den största återanvändaren av - möbler. I hans snickeri och verkstad lyser flitens lampa hela nätterna.

– I natt arbetade jag till halv tre. På dagarna får man inget gjort, för man störs i ett av telefonen.

Lennart Hörk började likt sin far med kopparslageri och auktioner:

– Auktioner har jag hållit på med som auktionist i tjugo år. Men i sommar har jag inte hållit en enda riktig gårdsauktion.

– Överhuvudtaget förekommer sällan några riktiga dunderauktioner längre.

EN SÄNGRARITET håller på att göras i ordning inför Antikmässan i Kupolen till helgen. – Här ska draperiet upp framför loftsängen, säger Lennart Hörk vid den kombinerade loftsängen, klockan och dalaskåpet. Allt från Malung och år 1830.

• Återbruk

Han har också av andra skäl dragit ner på auktionsuppdragen, därför att egna hanteringen av gamla allmogemöbler tagit överhanden.

Lennart Hörk drar själv på inköps-rundor uppåt Dalarna och till Hälsingland:

– För några år sedan räckte det med åtta tusen kronor i plånboken och en lastbil. Nu lär jag ha trettio tusen med mig. Branschen har hårdnat.

Till viss del skyller han på populära TV-program som haussar upp priserna.

– En gammal sak anser inte jag mera värd än en kund är beredd att betala. Alla dalaskåp är inte värda fyrtio tusen kronor därför att TV-programmet lyft fram ett unikt exemplar.

Allmoge på export

– Sedan har vi utlänska uppköpare. Jag tror inte svenskarna har klart för sig att det går långtradare med antikviteter och gamla allmogemöbler från Sverige ut i Europa, säger Lennart Hörk.

Intresset för iordninggjorda gamla möbler ligger i känslan, men också i kronor.

– En till bruksskick renoverad pinnsoffa för tre tusen kronor tycker de flesta av oss är roligare att ha än en ny för fem tusen. Och den gamla har man chansen att sälja igen för minst samma pengar, även sedan man haft den ett par år.

Det mesta avlutas

Inte för ty lyckas tydligen Lennart Hörk komma över rätt mycket 1800-tals furumöbler, mest. Även gamla bordsben, högvis av stolar och diverse krön till utdragssängar hittar man i lokalen.

På tur står målade soffor, trasiga bord och spännande skåp. Lennart Hörk gör själv bedömningen: avlutas eller behålla originalmålningen.

– Hur fin ådringsmålning det än är på en chiffonjé så säljer jag tio avlutade möbler före den målade. På en tio gånger ommålad pinnsoffa går det överhuvudtaget inte att få tillbaka originalet.

Gamla dalamålningar

Annat är det givetvis med gamla dalaskåp och andra värdefulla föremål, där originalmålningen kan tänkas finnas kvar under ofta den vita, bruna eller blå övermålningen, som inte sällan förekom runt sekelskiftet när gårdsfolket var trötta på jordfärger och blomrankor.

– Mest spännande är att tvätta fram dessa jäkligt bra kurbitsmålningar. Det har hänt mig ett par gånger att jag hittat rättviksmålare, som Eliasson som var verksam på 1780-talet.

Mera ovanligt är att hitta gömmor i möblerna. Fast en gång hittade Lennart Hörk omkring 100.000 kronor i kontanter och obligationer, som han lämnade igen till dödsboet utan att få varesig hittelön eller ett tack...

I dessa dagar lyser flitens lampa i Hörkska verkstaden i Saxdalen, inför Antikmässan i Borlänge där återanvändarmöblerna ska ställas ut.

BOO ERICSSON

ORIGINAL ELLER AVLUTNING. Lennart Hörk, med erfarenheten att han tio gånger lättare säljer den trä-rena chiffonjén än den ådrings-målade, fäller avgörandet.

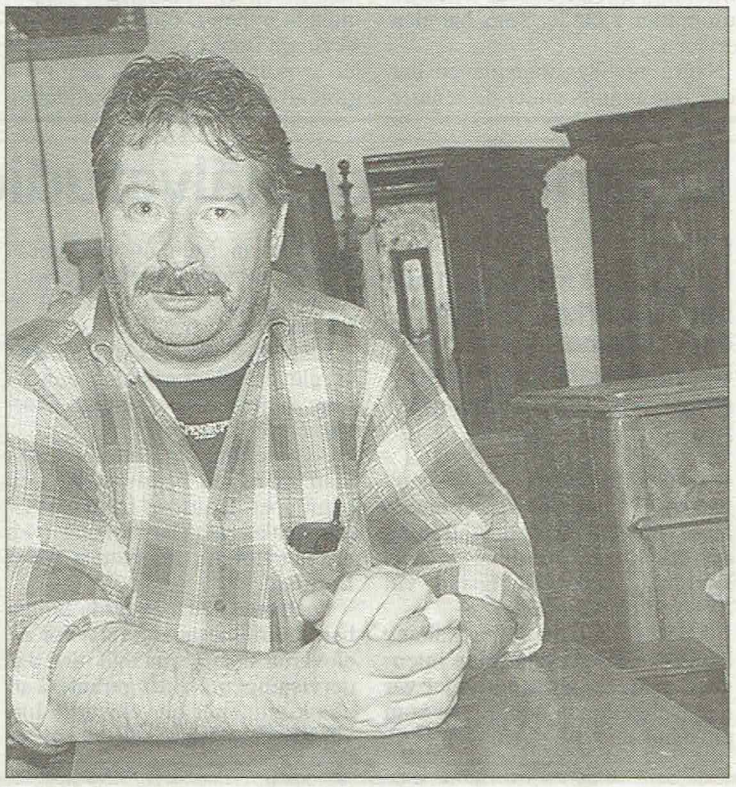

– MEST SPÄNNANDE är att tvätta fram originalmålningen på gamla dalaskåp, säger Lennart Hörk.

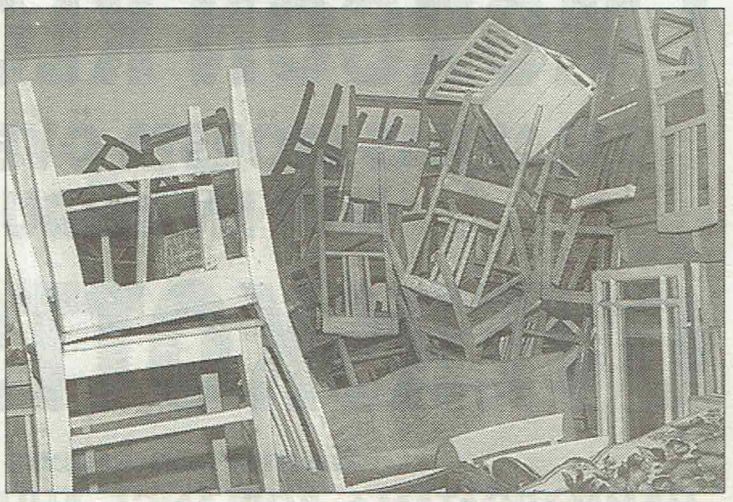

STOLAR PÅ HÖG. Gamla plankor, illa medfarna grova bordsskivor och massor av snidade krön till utdragssängar trängs i Hörkska lokalen.

Torsdag 2 oktober 1997

P 16 Grupp 2

SFK – Sax/Grb							**8 – 1**
ÖIS – D-Järna							**3 – 1**
Forssa	10	10	0	0	54	– 9	30
SFK	10	6	0	4	37	–25	18
ÖIS	10	4	1	5	29	–23	13
Sax/Grb	10	4	1	5	35	–41	13
D-Järna	10	3	3	4	29	–28	12
VAIK	10	0	1	9	8	–66	1

P 11 Grupp 7

Saxd – S-bärke							**2 – 3**
Forssa	14	13	0	1	92	–23	39
LFK	14	11	0	3	78	–20	33
Islinby	14	9	0	5	63	–47	27
SFK	13	6	1	6	36	–39	19
ÖIS	13	5	3	5	48	–39	18
Gränges	14	3	0	11	29	–98	9
Saxd	14	2	2	10	27	–49	8
S-bärke	12	2	0	10	20	–78	6

P 11

Saxdalens IF–Söderbärke GoIF 2-3

En jämn match, där oavgjort hade varit det mest logiska slutresultatet.

Målen: SIF, Daniel Arvidsson, David Persson. **GoIF**, Jonas Erlandsson 2, Anton Westman.

Heros vann treklubbsmatchen

Trots starka insatser på hemmaplan av både Saxdalens IF och Ludvika FfI lyckades IK Heros, tack vare bra resultat både hemma och borta, ta hem totalsegern i Trekampen – treklubbsmatchen i friidrott för ungdom.

Årets upplaga av Trekampen lockade ett 50-tal ungdomar från de tre grannklubbarna.

Den första deltävlingen avgjordes på Herosvallen i Smedjebacken och där var Heros bäst, med SIF som tvåa och LFfI som trea.

På Furuliden i Saxdalen gick den andra deltävlingen och här tog hemmaklubben SIF förstaplatsen, strax före Heros och på nytt med Ludvika FfI på tredje plats.

Inför den avslutande deltävlingen på Hillängen i Ludvika hade IK Heros 141 poäng, följt av Saxdalens IF med 129 och Ludvika FfI med 99 poäng.

Återigen blev det hemmaseger, nu för Ludvika FfI, som därmed tog sig upp på andra plats totalt och förpassade SIF till tredjeplatsen. Heros fick totalt 216 poäng, Ludvika FfI 176 och Saxdalens IF 170.

Resultat från tredje deltävlingen:

Höjd

F 9: 1) Angelica Arvidsson, Heros 1.20, 2) Marie Krainer, Saxdalen 0.90, 3) Rebecka Jonsson, Ludvika 0.85.

P 9: 1) Andreas Lindblad, Saxdalen 1.05, 2) Johan Nilsson, Ludvika 0.95.

F 10: 1) Emma Berggren, Ludvika 1.05, 2) Sofia Lindkvist, Ludvika 0.95, 3) Karin Kristoffersson, Heros 0.90.

P 10: 1) Mikael Jansson, Ludvika 1.07, 2) Joacim Björänge, Heros 0.90.

F 11: 1) Camilla Nordkvist, Heros 1.20, 2) Elin Gustavsson, Heros 1.15, 3) Frida Nilsson, Ludvika 1.10.

P 11: 1) Philip Dorg, Ludvika 0.95.

P 12: 1) Jonathan Gustavsson, Saxdalen 1.25, 2) Mats Andersson, Ludvika 1.10, 3) Niklas Hammarberg, Heros 1.05.

F 14: 1) Katrin Nordkvist, Heros 1.30.

P 14: 1) Rickard Jonsson, Ludvika 1.38.

400 m

F 8: 1) Emmy Ströberg, Heros 1.32.86, 2) Martina Adenäs, Heros 1.35.40, 3) Rebecka Jonsson, Ludvika 1.36.10.

P 8: 1) Johan Kvastegård, Heros 1.45.57.

F 9: 1) Angelica Arvidsson, Heros 1.30.10, 2) Marie Krainer, Saxdalen 1.36.64, 3) Madeleine Jansson, Ludvika 1.38.81.

P 9: 1) Johan Fryxell, Ludvika 1.28.56, 2) Johan Nilsson, Ludvika 1.29.95.

F 10: 1) Sofia Lindkvist, Ludvika 1.26.93, 2) Alexandra Yngvesson, Ludvika 1.30.40, 3) Natalie Nyström, Saxdalen 1.33.40.

P 10: 1) Joacim Björänge, Heros 1.27.59, 2) Nils Leonardsson, Heros 1.42.90.

F 11: 1) Camilla Nordkvist, Heros 1.16.70, 2) Therese Jansson, Ludvika 1.16.87, 3) Josefine Adenäs, Heros 1.19.18.

P 11: 1) Philip Dorg, Ludvika 1.34.47.

P 12: 1) Rickard Björänge, Heros 1.14.25, 2) David Sarenbrant, Saxdalen 1.14.41, 3) Mats Andersson, Ludvika 1.25.81.

F 14: 1) Katrin Nordkvist, Heros 1.22.47.

P 14: 1) Rickard Jonsson, Ludvika 1.05.93.

Längd

F 8: 1) Martina Adenäs, Heros 2.85, 2) Sofie Gustavsson, Saxdalen och Rebecka Jonsson, Ludvika 2.70.

P 8: 1) Johan Kvastegård, Heros 2.80.

F 9: 1) Marie Krainer, Saxdalen 3.35, 2) Angelica Arvidsson, Heros 3.05, 3) Alina Hurnasti, Heros 2.90.

P 9: 1) Johan Fryxell, Ludvika 3.45, 2) Andreas Lindblad, Saxdalen 3.25, 3) Johan Nilsson, Ludvika 3.10.

F 10: 1) Emma Berggren, Ludvika 3.05, 2) Sofia Lindkvist, Ludvika 2.95, 3) Karin Kristoffersson, Heros 2.90.

P 10: 1) Joacim Björänge, Heros 3.20, 2) Mikael Jansson, Ludvika 3.15, 3) Nils Leonardsson, Heros 2.80.

F 11: 1) Josefine Adenäs, Heros 4.00, 2) Camilla Nordkvist, Heros 3.75, 3) Therese Jansson, Ludvika 3.46.

P 11: 1) Philip Dorg, Ludvika 2.55.

P 12: 1) Jonathan Gustavsson, Saxdalen 3.90, 2) David Sarenbrant, Saxdalen 3.85, 3) Rickard Björänge, Heros 3.45.

F 14: 1) Katrin Nordkvist, Heros 3.20.

P 14: 1) Rickard Jonsson, Ludvika 3.90.

60 m

F 8: 1) Martina Adenäs, Heros 10.83, 2) Sofie Gustavsson, Saxdalen 10.90, 3) Emma Nordkvist, Heros 10.95.

P 8: 1) Johan Kvastegård, Heros 13.28.

F 9: 1) Angelica Arvidsson, Heros 10.09, 2) Helena Holm, Heros 10.63, 3) Klara Stenkvist, Saxdalen 10.98.

P 9: 1) Johan Fryxell, Ludvika 9.65, 2) Johan Nilsson, Ludvika 9.80, 3) Andreas Lindblad, Saxdalen 10.48.

F 10: 1) Alexandra Yngvesson, Ludvika 9.71, 2) Sofia Lindkvist, Ludvika 10.07, 3) Emma Berggren, Ludvika 10.09.

P 10: 1) Mikael Jansson, Ludvika 10.10, 2) David Persson, Saxdalen 10.22, 3) Joacim Björänge, Heros 10.44.

F 11: 1) Camilla Nordkvist, Heros 9.11, 2) Josefine Adenäs, Heros 9.14, 3) Julia Morgården, Ludvika 9.86.

P 11: 1) Philip Dorg, Ludvika 10.61.

P 12: 1) David Sarenbrandt, Saxdalen 9.12, 2) Jonathan Gustavsson, Saxdalen 9.46, 3) Rickard Björänge, Heros 9.65.

80 m

F 14: 1) Katrin Nordkvist, Heros 12.67.

P 14: 1) Rickard Jonsson, Ludvika 11.63.

Torsdag 2 oktober 1997

Saxdalingarna spelade inför gles publik

BRUNNSVIK

Trots att Saxdalingarna stod på scen och ett lågt inträde var det få som kom till IOGT-NTO-lokalen i Brunnsvik på söndagen.

– Det är väl för fint väder och fortfarande för ljust på eftermiddagarna, sa Evert Halvarsson som inledning när han hälsade gästerna välkomna.

Underhöll. *Saxdalingarna underhöll på IOGT-NTO:s musikcafé i Brunnsvik på söndagen.*

Foto: LOTTA OLIN

Det 20-tal personer som trots allt slitit sig från vardagens alla plikter bjöds på sång och musik av Saxdalingarna. Ja de till och med sjöng allsång tillsammans med spelmännen. Allt sjungande och lyssnande till trots hann både publik och musikanter med ett riktigt kaffekalas.

I luckan till köket stod bullar, chokladrutor och kakor med russin det uppdukat. Inte nog med det. det fanns smörgåssnittar som några av besökarna sneglade längtansfullt på innan det var dags för fika.

Även förra året medverkade Saxdalingarna vid musikcafé som IOGT-NTO kallar sitt arrangemang för.

Då var det fler som kom.

Årets musikcafé kan sammanfattas som trevligt och gott men med få besökare. Kanske var det en och annan fikasugen som i smyg gladdes åt det låga deltagarantalet. Det blev ju mer över till dem som var där.

LOTTA OLIN
0240-88200

Måndag 6 oktober 1997

Onsdag 1 oktober 1997

Oljespill vållade utryckning

SAXDALEN. I samband med påfyllning av dieselolja från en bil till en större tank på Saxbergets gruvområde så breddade den senare över, med följd att olja hamnade i terrängen.

Intermezzot, som inträffade på tisdagskvällen, innebar att personal från räddningstjänsten i Ludvika tillkallades.

Med hjälp av de maskiner som befinner sig på Saxberget för att återställa det gamla gruvområdet och som dieseln var avsedd för, såg omgående till att gräva bort de jordmassor som blev angripna av det ofrivilliga spillet.

Lördag 4 oktober 1997

Saxdalens gymnastikhall upphandlas

SAXDALEN. Om alla pusselbitar faller rätt så kan en byggstart av Saxdalsskolans gymnastikhall, efterlängtad i decennier, komma igång vid månadsskiftet oktober - november.

Tekniska förvaltningen med **Osmo Heiskanen** som projektansvarig, planerar som bäst för upphandling. Man har fått förhandsbesked om bygglov och enligt Heiskanen är det utomordentligt värdefullt att hinna gjuta plattan till hallen, som totalt får en yta på 12 x 18 meter, innan tjälen gör sig påmind.

Den eftertraktade gymnastikhallen är tänkt att uppföras mellan idrottsplatsen Furuliden och skolan.

Torsdag 9 oktober 1997

TRE TYCKARE

En tidning i England har dragit igång en kampanj för att legalisera hasch och får stöd av kändisar, bland andra Paul McCartney. Det är hyckleri att hasch är olagligt samtidigt som alkohol är tillåtet, anser tidningen.

Tycker du att hasch ska legaliseras?

– Det vore inte bra. Då kommer alla att pröva hasch. Det är så mycket droger ändå.

Jenny Reinholdsson
Saxdalen

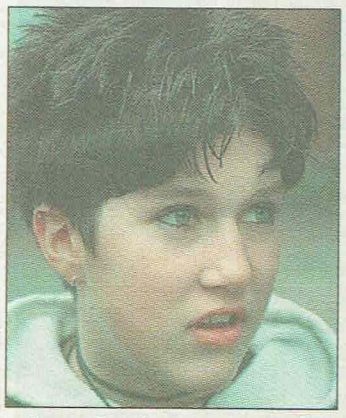

– Jag tycker inte det. Det blir så många missbrukare då.

Sara Österberg
Saxdalen

Torsdag 9 oktober 1997

P 16 Grupp 2

Forssa	10	10	0	0	54	- 9	30
SFK	10	6	0	4	37	-25	18
ÖIS	10	4	1	5	29	-23	13
Sax/Grb	10	4	1	5	35	-41	13
D-Järna	10	3	3	4	29	-28	12
VAIK	10	0	1	9	8	-66	1

P 16 Grupp 3

Hedemora	12	9	1	2	90	-29	28
Korsnäs	12	8	2	2	45	-21	26
Skogsbo	12	8	0	4	59	-32	24
Sundborn	12	7	1	4	50	-31	22
Saxd/Grä	12	6	0	6	42	-43	18
Gustafs	12	1	0	11	23	-85	3
Svärdsjö	12	1	0	11	14	-82	3

P 12 Grupp 7

ÖIS	12	11	0	1	53	-19	33
NIF	12	10	0	2	45	-14	30
LFK	12	9	0	3	59	-28	27
SFK	12	4	1	7	55	-47	13
S-bärke	12	3	0	9	27	-54	9
Saxd	12	3	0	9	14	-48	9
Gränges	12	1	1	10	23	-66	4

P 11 Grupp 7

Forssa	14	13	0	1	92	-23	39
LFK	14	11	0	3	78	-20	33
Islinby	14	9	0	5	63	-47	27
SFK	14	7	1	6	41	-40	22
ÖIS	14	6	3	5	52	-41	21
Gränges	14	3	0	11	29	-98	9
Saxd	14	2	2	10	27	-49	8
S-bärke	14	2	0	12	23	-87	6

Fredag 10 oktober 1997

Flera anbud på gymnastikhall till Saxdalen

SAXDALEN.

Fyra anbud har kommit in på byggandet av gymnastikhall vid Saxdalens skola. Två av dessa ligger under den ram på 3,5 miljoner kronor som kommunen anslagit till bygget.

På dessa skiljer det dels 200 000 kronor och dels i utformningen av in och utsida.

Tekniska kontoret föreslår att kommunen ska anta det lite dyrare alternativet. Dels är planlösningen bättre och dels passar fasaden bättre in i miljön.

Eftersom förhandlingar pågår med anbudsgivarna är det fortfarande sekretessbelagt vilka som är anbudsgivare.

– Det är bra att det finns något för ungdomar. Men det är inte riktigt igång ännu eftersom alla inte fattat att det finns.

Cajsa Ingolf
Saxdalen

Lördag 11 oktober 1997

TRE TYCKARE

Ungdomens hus Haffas i Ludvika öppnade i september.
I dag, lördag, hoppas man på folk i och med att ett lokalband ska spela där.

Vad tycker du om Haffas?

Alfons och Michael Lie så klart

SAXDALEN

Stundtals får Alfons Åberg det riktigt jäktigt. Som i måndags då hans dels roade barn i åldern 3 till 9 år i Saxdalen, dels i Lingongårdens bibliotek, Ludvika.

Med skicklige Michael Lie som primus motor så blev det två mycket uppskattade föreställningar där barnen redan från början var med på noterna. Men så är det också ett mycket proffsigt framträdande med sång, musik och engagerat berättande, kryddat med kul ljudeffekter som barnen får vara med om.

Alfons Åberg är en självklar klassiker för miljoner barn på förskolan och grundskolan runt om i världen. Den första Alfons-boken kom ut redan 1972 och man kan med fog tala om att Alfons Åberg är på väg att nå andra generationens barn.

Alfons mamma är Gunilla Bergström. Sedan hon blev författare på heltid 1975 har hon skrivit ett 30-tal böcker, som hon även har illustrerat. Tillsammans med bokförlaget Rabén & Sjögren har Gunilla Bergström instiftat ett pris, Alfons-Bokalen, för inspirerande och föredömlig gärning inom barnkulturen. År 1992 gick det första priset till regissören Suzanne Osten.

Frågan som barnen i Saxdalen, Ludvika och Nyhammar ställer sig – på den senare platsen var Alfons Åberg så sent som i förra veckan – är när Michael Lie får komma upp till Stockholm och hämta priset?

KG KARLQVIST
0240-21611

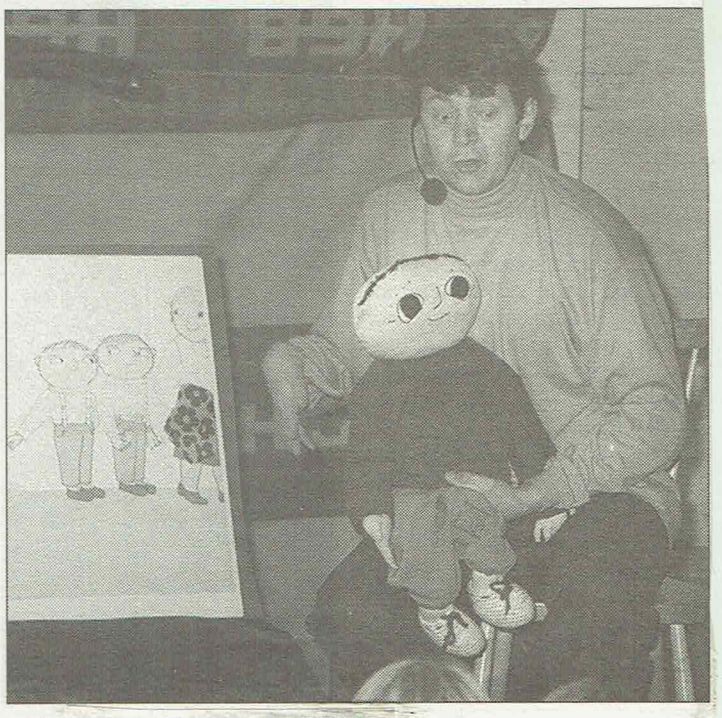

Populär. *Med Michael Lie, Falun, som primus går Alfons Åberg hem i stugorna.*
Foto: GUNNE RAMBERG

Tisdag 7 oktober 1997

Drabbade träffar kommunalråd

SAXDALEN. Kommunen har nu genomfört sin värdering av husen som drabbats av sättningsskador efter Naturvårdsverkets miljösanering i Saxdalen 1991.

På fredag träffar de boende kommunalrådet **Roger Stål (s)** och **Lars Söderlund (s)** och då får makthavarna räkna med att få ta del av den kritik om dålig information som de boende framfört via pressen och på de brister i återställningen som de boende drabbats av.

Onsdag 15 oktober 1997

Ny gymnastiklokal

SAXDALEN. Byggnadsnämnden har inget att erindra mot det planerade nybygget av en gymnastiksal vid Saxdalens skola. Tekniska kontoret har fått klartecken genom ett positivt förhandsbesked på bygglovet.

Fredag 17 oktober 1997

Saxdalen har fått en utegrill

SAXDALEN

Bosse Fremén, ordförande i Saxdalens byalag, står intill byns senaste tillskott: en utegrill med fasta bänkar.

Tillverkad av kommunens avdelning Konsult och fritid och i dagarna uppsatt vid Saxenstranden.

Grillplatsen är den senaste i raden av etablissemang vid sjökanten.

Fremén är nöjd

Med muddrat bad, båtbryggor och båthus, minilivs samt utbyggd rastplats med nyuppsatt informationstavla har byns centrum utkristalliserats till Saxens södra strand. Att Bo Fremén, med flera projekt i elden, är nöjd torde knappast behöva skrivas.

Till byalagets mål för 1997 hörde etablering av minilivs, röjning vid stranden och Norrbyn samt uppförande av grillplats.

Uppgifter som alla är i hamn. Till närmast framtida projekt hör en gymnastikhall vid skolan, där upphandling har påbörjats, samt två nya vandrings-, cykel- och skidleder till Saxberget. En dansbana och en kaffestuga är ett par andra objekt som har hög prioritet.

Eget medlemsblad

Helt nyligen har byalaget kommit ut med ett eget medlemsblad "Bärgudds-Posten" som dels beskriver de kortsiktiga målen, dels de långsiktiga.

Till den senare kategorin hör bland annat upprustning av Folkets park, årliga kulturevenemang och ett nyskapat ungdomsboende i Saxdalen.

Redaktionen utlyser också en vykortstävling. Tre motiv från vinterhalvåret och tre motiv från sommarhalvåret blir, i slutändan, föremål för utveckling till vykort. Ett stort intresse öppnar även vägen för en egen almanacka med motiv från Saxdalen och där överskottet – i så fall – ska generera pengar till olika ungdomsprojekt.

KG KARLQVIST
0240-21611

Tillskott. *Bosse Fremén, ordförande i Saxdalens byalag bredvid saxdalens nya utegrill med fasta bänkplatser.* Foto: KG KARLQVIST

Lördag 11 oktober 1997

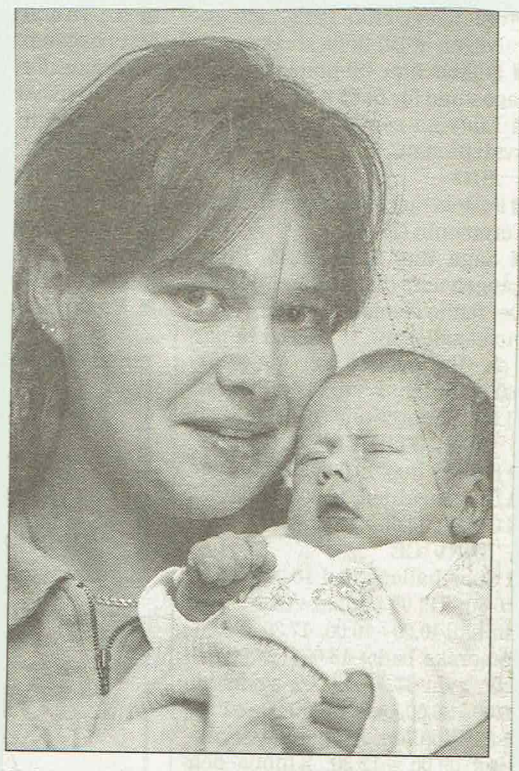

Kristina Engblom *och* ***Erik Lundgren*** *i Sunnansjö fick den 5 oktober en son som ska heta* ***Alfred.*** *Vid födelsen vägde han 2 700 gram och var 48 centimeter lång.*
Foto: ANDERS ABRAHAMSSON

...dagens heders till **Saxdalens IF** för en fin genomförd Ljungåsrunda, samt till den suveräne speakern **Rune**. Vi kommer tillbaka.

Vi som löpte

...och ett stort tack till samtliga sponsorer som bidragit med priser samt alla funktionärer och tävlande så att den 17:de Ljungåsrundan kunde genomföras.

Saxdalens IF

Måndag 20 oktober 1997

Jesper vann årets Ljungåsrundan

SAXDALEN

Pappa heter Garry Johansson, välkänd långlöpare från Ludvika FfI.

I lördags vann Jesper Johansson, som tävlar för Kisa SK, den 23 kilometer långa Ljungåsrundan, knappt en minut före Ove Olsson från Kvarnsveden.

Årets Ljungsårundan, som också innehåller en jogging-del på sju kilometer, samlade enbart ett 60-tal deltagare totalt.

Det innebär men minskning med cirka 40 löpare jämfört med i fjol, vilket naturligtvis bekymrar arrangerande Saxdalens IF.

Jesper Johansson var också snabbast upp till bergspriset vid Ljungåsen och drog sedan ifrån ned mot målet i Saxdalen.

Herrarnas motionsklass vanns av Ove Källman från Källbotten.

I den tunna damklassen segrade Ann-Louise Nilsson från Filipstad.

Resultat:

Herrar: 1) Jesper Johansson, Kisa 1.24.34, 2) Ove Olsson, Kvarnsveden 1.25.10, 3) Peter Viker, Hällefors 1.26.04, 6) Tommy Gustavsson, Norrbärke 1.42.43, 9) Gösta Thorberg, Sunnansjö1.50.41, 13) Sverre Nilsen, Ludvika 1.55.57, 14) Boije Strömberg, Ludvika 1.58.16.

Damer: 1) Ann-Louise Nilsson, Filipstad 1.42.54, 2) Eva Tjäder, Saxdalen 1.48.08, 3) Anita Westling, IRIK 1.50.48, 4) Katrin Larsson, Grängesberg 2.33.41.

Motion: 1) Ove Källman, Källbotten 1.39.54, 2) Anders Änsth, ABB 1.42.10, 3) Göran Hybinette, ABB 1.44.50, 5) S.O Andersson, Posten 1.46.08, 6) Nils Lundström, Nyhammar 1.50.31, 7) Jan Frisk, Vulcanus 1.52.20, 9) Rolf Söderkvist, Ludvika 1.53.57, 10) Bjarne Hoxell, Källbotten 1.57.39, 12) Holger Hansen, Sunnansjö 2.00.29, 14) Bengt Larsson, Grängesberg 2.01.08, 15) Christer Andersson, Källbotten 2.09.46.

NLT-joggen: 1) Erik Anfelt, Borlänge 25.22, 2) Leif Pettersson, Heros 26.07, 3) Joel Stenquist, Saxdalen 26.46, 4) Tom Blomkvist, Heros 26.53, 5) Bengt Ahlbäck, Heros 27.15, 6) Leif Ström, Heros 28.51, 7) Anders Ekstrand, Heros 29.43, 8) Maria Olofsson, Malmslätt 31.07, 9) Mats Graaf, Gräsberg 31.54, 10) Rikard Jonsson, Ludvika 32.36, 11) Tomas Jonsson, Ludvika 33.09, 12) Bertil Johansson, Ludvika 33.23, 13) Leif Svensson, ABB 33.45, 14) Svante Löfström, Hällefors 35.16, 15) Daniel Arvidsson, Saxdalen 35.46.

Mot mål. *Ljungåsrundans segrare 1997 blev Jesper Johansson, här på väg mot målet tillsammans med kranskullan Clara Stenkvist.*
Foto: THOMAS ISAKSSON

LÖPNING

Resterande resultat från Ljungåsrundans motionsklass:

16) Mikael Jansson, Blötberget 36.01, 17) Arne Larsson, ABB 36.03, 18) Kent Falk, Saxdalen 36.20, 19) Anne Iggesten, Ludvika 36.31, 20) Magnus Arvidsson, Saxdalen 36.38, 21) Per-Åke Persson, Sunnansjö 37.11, 22) Gunnar Lindqvist, Ludvika 37.28, 23) Eero Kilpala, Hällefors 37.34, 24) Tommy Persson, Ludvika 38.21, 25) Signe Vondrus, Ludvika 41.10, 26) Anna-Karin Eriksson, Saxdalen 41.48, 27) Linda Falk, Saxdalen 42.07, Sara Hermansson, Saxdalen 1.15,00, 29) Anne Hermansson, Ludvika 1.15,00, 30) Annelie Johansson, Fagersta 1.15,00.

DÖDA

Min älskade Far,
vår käre Svärfar och Morfar

Karl Andersson

* 30 januari 1915

har i dag hastigt lämnat oss, övrig släkt och vänner i stor sorg och saknad.

Saxdalen den 7 oktober 1997

Ingegerd och Allan
Sören och Agneta
Simon, Sara

Jag skall gå genom tysta skyar
genom hav av stjärnors ljus
och vandra i vita nätter
tills jag funnit min Faders hus.
Jag skall klappa så sakta på porten
där ingen mer går ut
och jag skall sjunga av glädje
som jag aldrig sjöng förut.

Dan Andersson

Begravningsgudstjänsten äger rum i Grangärde gravkapell fredagen den 24 oktober kl 11.00. Efter akten inbjudes till Saxenborg. Meddela närvaro till begravningsbyrån, tel 0240-173 70.

Första gången. *Lena Broberg var på tjejfest för första gången. Robert Wells var orsaken till att hon kom tillsammans med en vänninna.*

Måndag 27 oktober 1997

Bröderna Sjögren både etta och tvåa

SAXDALEN

En sprinttävling för folkracebilar kördes i helgen i Saxdalen i arrangemang av Sunnansjö IK.

I klassen för bakhjulsdrivna bilar blev det dubbelt Sjögren i topp. Tomas vann före Peter.

Bland framhjulsdrivna bilarna blev det Vansbroseger genom Roger Lagergren.

Bröderna Tomas och Peter Sjögren har hållit på med bilsport i antal år och ofta blir det jämna kamper de båda emellan.

Peter har i de senaste tävlingarna dragit det längsta strået, men i Saxdalen tog Tomas revansch och vann med sin Opel klassen för bakhjulsdrivna bilar. På tredje plats kom Åke Eklund, Sunnansjö.

Vb-segrar

Även juniorerna fick chansen i den här tävlingen och det blev Vb-seger i båda klasserna.

Fredrik Andersson vann framhjulsdrivna och och Pär Pålsson tvåhjulsdrivna där det för övrigt blev tre Sunnansjöförare i topp.

Resultat:

Seniorer framhjulsdrivna: 1) Roger Lagergren, Vansbro 1.20,99, 2) Per-Olof Gruhs, Vansbro 1.21,68, 3) Toni Prepula, Småbacka 1.22,32, 5) Lennart Larsson, Sunnansjö 1.22,87, 8) Anders Fredriksson, Grangärde 1.24,09.

Bakhjulsdrivna: 1) Tomas Sjögren, Nyhammar 1.26,31, 2) Peter Sjögren, Nyhammar 1.27,22, 3) Åke Eklund, Sunnansjö 1.27,97, 5) Arne Björk, Ludvika 1.29,45, 6) Mikael Flink, Ludvika 1.29,53, 8) Timo Lakso, Sunnansjö 1.33,22, 10) Mikael Johansson, Ludvika 1.34,79.

Juniorer framhjulsdrivna: 1) Fredrik Andersson, Ludvika 1.24,05, 2) Andreas Uhr, Vansbro 1.24,73.

Bakhjulsdrivna: 1) Pär Pålsson, Sunnansjö 1.27,48, 2) Tommy Sandberg, Sunnansjö 1.34,74, 3) Magnus Sandberg, Sunnansjö 1.45,38.

Tisdag 28 oktober 1997

TERRÄNG

I Nyhammars Folkets Hus samlades terränglöpare från Västerbergslagen till en gemensam avslutning och prisutdelning.

Slutresultat från Vb-serien:

H 7-8: 1) Niklas Pergenius, Nyhammar, 2) Marcus Boman, Norrbärke, 3) Philip Marcus, Källbotten, 4) Oscar Andersson, Nyhammar, 5) Anton Rajalakso, Norrbärke.

D 7-8: 1) Martina Adenäs, Norrbärke, 2) Moa Gomersson, Källbotten, 3) Emma Nordkvist, Norrbärke, 4) Nathalie Eriksson, Saxdalen, 5) Jessica Lindkvist, Källbotten, 6) Alexandra Björänge, Norrbärke, 7) Casandra Eriksson, Saxdalen, 8) Cecilia Eriksson, Nyhammar.

H 9-10: 1) Emil Lundberg, Källbotten, 2) Daniel Arvidsson, Saxdalen, 3) Mikael Andersson, Källbotten, 4) Per Pettersson, Källbotten, 5) André Igelström, Källbotten, 6) Johan Nyberg, Källbotten, 7) Tobias Olofsson, Källbotten, 8) Magnus Karlsson, Källbotten.

D 9-10: 1) Marie Krainer, Saxdalen, 2) Therese Eriksson, Nyhammar, 3) Isabella Boman, Norrbärke.

H 11-12: 1) Fredrik Karlsson, Källbotten, 2) Johan Larsson, Källbotten.

D 11-12: 1) Julia Andersson, Källbotten, 2) Elin Fredriksson, Grängesberg, 3) Camilla Nordkvist, Norrbärke.

H 13-14: 1) Anders Jansson, Nyhammar, 2) Andreas Jansson, Nyhammar, 3) Jonas Andersson, Källbotten, 4) Erik Åkesson, Källbotten, 5) Christian Eriksson, Nyhammar.

H 17-34: 1) Johan Persson, Saxdalen, 2) Sebastian Gudmundsson, Nyhammar, 3) Per Gustavsson, Nyhammar, 4) Tommy Gustavsson, Norrbärke, 5) Kenneth Hammar, Norrbärke, 6) Tomas Eriksson, Saxdalen.

D 17-34: 1) Ann-Sofie Eriksson, Saxdalen.

H 35–: 1) Mats Karlsson, Källbotten, 2) Håkan Nordkvist, Norrbärke, 3) Sven Gåsfors, Norrbärke, 4) Leif Boman, Norrbärke.

Fredag 30 oktober 1997

FRÅN LÄSEKRETSEN

Måndag 10 november 1997

Vad kallar ni livskvalitet?

Livskalitet är något som måste gälla våra åldringar som i dag vårdas på de olika sjukhemmen! Hur är det med detta?

Kan exempelvis **Nils "Nicke" Nyström** med gott mod tala om för alla oss som undrar, att våra åldringar på kommunens sjukhem har en bra livskvalitet? Klarar Ludvika kommun Socialstyrelsens normer för en bra och värdig vård och omsorg? Hur är det med den fysiska och psykiska arbetsmiljön?

Om exempelvis Yrkesinspektionen skulle göra en kontroll av den psykiska arbetsmiljön, vad skulle deras utslag bli? Den fåtaliga personal som i dag finns på de olika sjukhemmen gör i dag en fantastisk insats för att försöka uppnå en bra vård och omsorg. Men i takt med indragningar och spariver har personalen ålagts en mängd åtagande, som gör att man i bästa fall klarar av att uppnå en hygglig vårdstandard.

Fruktansvärt

Tiden för omsorg är högst minimal! För när vårdtagaren/patienten/gästen behöver hjälp med att läsa tidningen eller få hjälp med att se ett TV–program, så måste personalen rusa iväg för att städa eller laga mat.

Detta är kanske dagens höjdpunkt för vårdtagaren och detta måste vi ta oss råd till att ge dessa människor ett liv med kvalitet och en värdig avslutning på livet.

Personalens arbetsmiljö på kommunens sjukhem är i dag fruktansvärd. Vid exempelvis både kortare och längre sjukfrånvaro tillsätts det inte vikarier generellt utan lösningen sker dag för dag och ibland timme för timme.

Hur hinner de?

Ytterligare ett exempel på den dåliga arbetsmiljön är att efter klockan 16.00 finns det tre personer som skall ta hand om 14 vårdtagare och efter 18.00 är man nere på två personer. Mellan klockan 16.00 och 18.00 skall då personalen hinna med att tillaga middag, mata dem som inte klarar av att göra detta själva, dela ut medicin, plocka ihop middagsdisken, göra rent i kök och matsal samt att personalen skall kunna få ut sina halvtimmesraster.

Hur skall då personalen klara av omsorgen? Hur står dessa människor ut med sådan urusel fysisk och psykisk arbetsmiljö? Hur klarar de av att dagligen ta sig till sitt arbete?

Ett kall?

Vad är det som driver dessa människor när den psykosociala miljön nästan är obefintlig? Är det kallet och känslan av att vara behövd eller är det risken att hamna i kylan och bli utfryst om man vågar protestera mot alla indragningar?

Under våren genomfördes en cirkelutbildning för bland annat

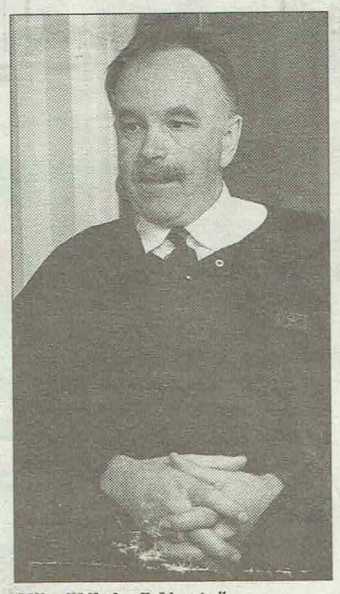

Nils "Nicke" Nyström

kommunens personal på sjukhemmen benämnd VÄXTKRAFT, som syftade till att personalen skulle komma med förslag till hur de ville att den framtida vården skulle se ut. Personalen genomförde denna utbildning med stor iver och kände att äntligen fanns det kanske en hopp för oss att kunna påverka.

Vad har hänt därefter? Jo, en enda stor tystnad och tomhet. Det minsta man kunde förvänta sig var väl i alla fall en uppmuntran om att man hade genomfört ett bra jobb. Men inte ens denna lilla gest orkade ledningen med!

Bo Fremén, Miljöpartist

Goldman kvar i Saxdalen/ Sunnansjö

SAXDALEN/SUNNANSJÖ. Våren 1996 bildades Saxdalen/Sunnansjö FK och den säsongen spelade laget i division 4, men åkte ur.

Lika illa gick det i år och 1998 återfinns laget i sexan.

Det har ryktats om att fusionen mellan Saxdalens IF och Sunnansjö IK skulle upphöra efter två bottensäsonger. Men så blir inte fallet.

Verksamheten kommer att fortsätta under nuvarande form. Det vill säga att S/S FK bedriver seniorfotboll och moderföreningarna tar hand om ungdomsverksamheten.

Billy Goldman fortsätter som huvudtränare och målet för 1998 är att skapa ett stabilt division 6-lag. Inga spelarinköp ska göras, utan i S/S satsar på de ungdomar som finns inom föreningarna. Tre seniorlag planerar fotbollsklubben att ha nästa år, ett A-lag och två U-lag.

En långsiktigt verksamhetsplan kommer att framarbetas under vintern.

Fredag 7 november 1997

Stig och Sverre två rekordherrar

SAXDALEN.

Stig Söderström fick blommor efter sin 18:e Ljungåsrunda. Men det är maraton som gäller för Stig som siktar på 100 lopp under tre år.

Sverre Nielsen slog också rekord som äldste deltagare med sina 76 år.

Ljungsåsrundan har 18 år på nacken om man räknar provloppet som gick 1980. Och Stig Söderström från Falun är den ende som varit med på samtliga lopp. Men Ljungåsrundan som är 23 kilometer gör han bara för att koppla av och för att inte bryta den fina raden. Det är maraton han satsar på och målet är att springa 100 maror på tre år.

– I Sverige är det bara Hans Orsing från Helsingborg och K.G. Nyström från Trollhättan som gjort det. Och bara Kalevi Sakonen i Finland.

- Det beror lite på hur man räknar. Men under 1995 -96 och -97 har jag sprungit 94 maraton. Men går man tillbaka till slutet av 94 så blir det min 100:e maraton i helgen i Mariehamn.

12 mil i veckan

Han springer i snitt 12 mil i veckan. Som mest 22 mil. Han är gammal 100-meterslöpare och debuterade redan 1957 i kortdistans i en nordisk ungdomstävling. I dag är han 54 år men har aldrig brutit ett lopp och han har klarat sig från skador. Det är tack vare det vettiga löpsteg han skaffade sig i ungdomen, tror han. Ett vanligt maratonlopp är 42.195 meter.

Enbart i fjol sprang han 33 maraton och hans bästa någonsin var i Örebro med tiden 3.18,18.

– Märkligt nog var den under en vecka då jag sprang en mara på fredagen, på lördagen en halvmara, på söndagen en mara. Sen vilade jag måndag, tisdag och onsdag. På torsdagen sprang jag min bästa mara på 3.25.

- Och sen sprang jag en mara igen dagen efter.

Äldste deltagaren

Sverre Nielsen som är 76 år slog också rekord som Ljungåsrundans äldste deltagare. Han har många rekord i bagaget och han började med fotboll på 50-talet i norska mästerskapet.

För 30 år sedan slutade han som aktiv men på 80-talet började han träna igen. Till en början med gymnastik och 1990 med maraton. I år springer han sex maraton. Han har skaffat sig en rad rekord på äldre dar bland annat svensk mästare i maraton i veteranklassen på 3.44, norgemästare i halvmara på 1.42. På vintern är det skidor som gäller och han har medaljer i veteranklassen som är från 75 och uppåt även här.

KRISTINA VAHLBERG

TVÅ REKORDDELTAGARE under Ljungåsrundan: Stig Söderström fick blommor för att han är enda som gjort samtliga 18 Ljungåsrundor och Sverre Nielsen som är 76 år var äldste deltagare.

Startade eget av sin hobby

SAXDALEN/SMEDJEBACKEN.

Emma och Kickan Karlsson är svägerskor och har alltid gillat att måla. Nu har de startat eget och säljer handmålade ljusstakar till hotell, butiker och privatpersoner.

Och verkstaden har redan växt ur vardagsrummet hos Emma i Saxdalen.

Emma Karlsson bor i Saxdalen med sin man som är bror till Kickans man. De bor i Smedjebacken. Männen jobbar också tillsammans i ett familjeföretag.

- Och på fritiden får de ställa upp och såga och fräsa våra produkter, berättar Emma.

De har köpt två fräsar och två bandsågar och tänker lära sig den delen också. Men än så länge har de haft fullt upp med resten av produktionen.

Starta-eget-bidrag

Att det var så mycket jobb med marknadsföring och bokföring hade de inte väntat sig. Men de gillar den delen också.

– Vi åkte runt på olika hotell och visade våra målade ljusstakar. Det blev väldigt uppskattat och det var ju roligt.

Deras företag som än så länge drivs med hjälp av starta-eget-bidrag började som en ren hobby.

– När barnen var mindre bodde vi grannar i var sin lägenhet och vi träffades ofta och målade lite på kul bara, berättar Kickan.

De målade på korgar, möbler, väggar, tavlor, ramar. Och vänner och bekanta började beställa.

– Först ville vi knappt ta betalt eftersom vi inte tyckte att det vi gjorde var värt något, säger Emma.

Ju mer beställningar de fick desto mer växte idén om att starta eget.

- Vi har stöttat varandra väldigt mycket. Och vi gick en starta-eget-kurs. Det var bra. Där fick vi lära oss vikten av att hitta en nisch.

KICKAN OCH EMMA KARLSSON har alltid gillat att måla. Nu har de startat eget och säljer allt från handmålade ljusstakar till lampetter och möbler.

Även om de målar på det mesta gillar de mest lite större grejer. Att måla på småprylar som knappar och annat är inte lika roligt, tycker de.

Milda färger

Hemma hos Emma i Saxdalen är allt från hatthyllan i hallen till en dörr och ett gammalt björkfanerskåp målat i ljusa färger. Skåpet ser ut att vara målat med gammaldags temperafärger men Emma har använt vanliga oljefärger och lite kraftigare pensel.

Både på skåpet och på ett bord bredvid trängs de handmålade ljusstakarna. Det är mest änglar men även tomtar och vanliga pojkar och flickor. Ingen är den andra lik och de har massor med detaljer som kjolveck och små blomsterslingor. Alla är målade i milda färger.

– Vi har samma smak och gillar det milda, mjuka, lite romantiska.

Just nu inreder Emma förrådet på tomten till verkstad för att få plats med målade möbler och annat skrymmande.

- Än så länge tycker vi enbart att det är roligt. Och man längtar till kvällen när barnen har somnat och man får sätta sig med änglarna.

De oroas inte över att starta-eget-perioden snart är slut.

– Vi hade ju inget att förlora eftersom ingen av oss hade fast jobb.

KRISTINA VAHLBERG

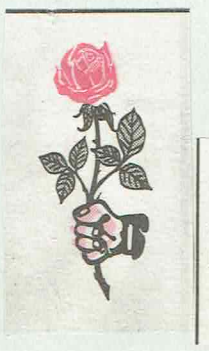

... Saxdalens IF

för den trevliga årsfesten på Stopet.

Vi veteraner
gm Rune Heij

Tisdag 11 november 1997

Nu stämmer Ojala Ludvika kommun

Kräftodlaren kräver över en miljon kronor

Nu får tvisten mellan kräftodlaren Ojala i Saxdalen och Ludvika kommun sitt rättsliga efterspel.

Ojala stämmer kommunen på en miljon fyra tusen kronor, samt ersättning för rättegångskostnader.

Tvisten mellan Ojala och kommunen började 1995 när kräftodlingen, enligt Ojalas juridiska ombud, översvämmades av kommunens avloppsvatten.

Ett halvår senare var alla kräftor borta.

Ludvika kommun har hittills förnekat ansvar.

– SIDAN 12 –

Ojala stämmer kommunen

SAXDALEN.

Någon uppgörelse i samförstånd blev det inte mellan kräftodlaren Ojala i Saxdalen och kommunen. Därför stämmer Ojala kommunen på en miljon fyra tusen kronor.

Tvisten mellan paret Ojala och Ludvika kommun började under sensommaren 1995 med att en av kommunens pumpstationer breddade över. Enligt Ojalas juridiska ombud Margaretha Axelsson översvämmades kräftodlingen av avloppsvattnet. Först täcktes dammarna av avloppsslam, senare föll det till botten och bildade ett lager på en till två centimeter.

Över e n miljon

Ett halvår senare var alla kräftor borta. Någon ny inplantering av kräftor kan inte bli aktuell förrän bottenslammet har avlägsnats, hävdar Ojalas ombud.

Ludvika kommun har hittills förnekat ansvar.

Nu kräver Ojalas ombud att Ludvika kommun betalar 1.004.000 kronor i skadestånd samt ersättning för rättegångskostnader till Ojala.

Ersättning

Enligt ombudet kostar det 700.000 kronor att avlägsna bottenslammet. Ojala vill dessutom ha ersättning för utebliven inkomst från kräftförsäljning och inköpspriset för de kräftor som inplanterades, vilket tillsammans blir 304.000 kronor.

Senast 2 december ska kommunen lämna svar.

450 kräftor

Ojala färdigställde de tre dammarna 1992. Under sommaren 1993 inplanterade paret Ojala 450 kräftor. Under de följande två åren utvecklades och växte kräftorna normalt, fram till att pumpstationen bräddade, skriver ombudet i stämningen.

PATRIK SVENSSON

Onsdag 12 november 1997

Gymnastiksalen klar i vår

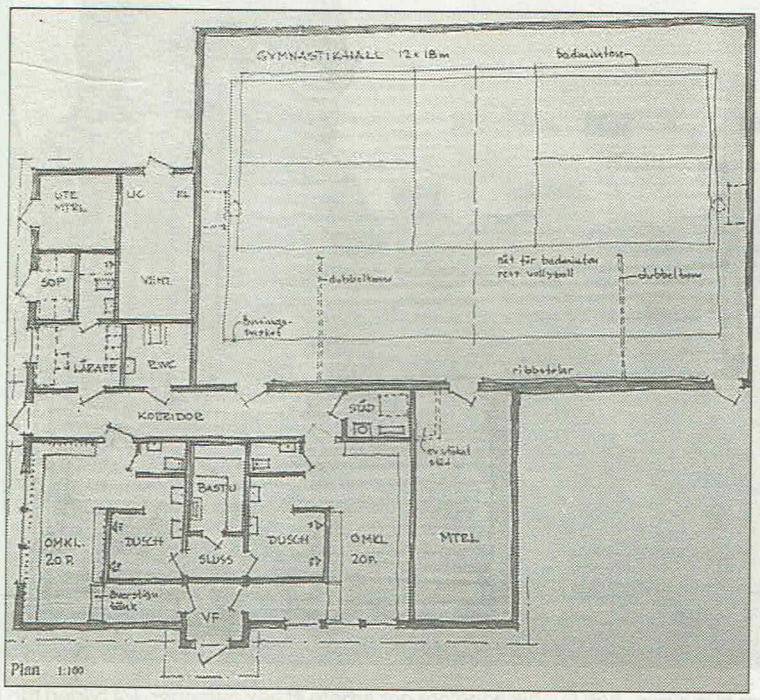

SAXDALENS GYMNASTIKSAL byggs så här och står färdig till våren.

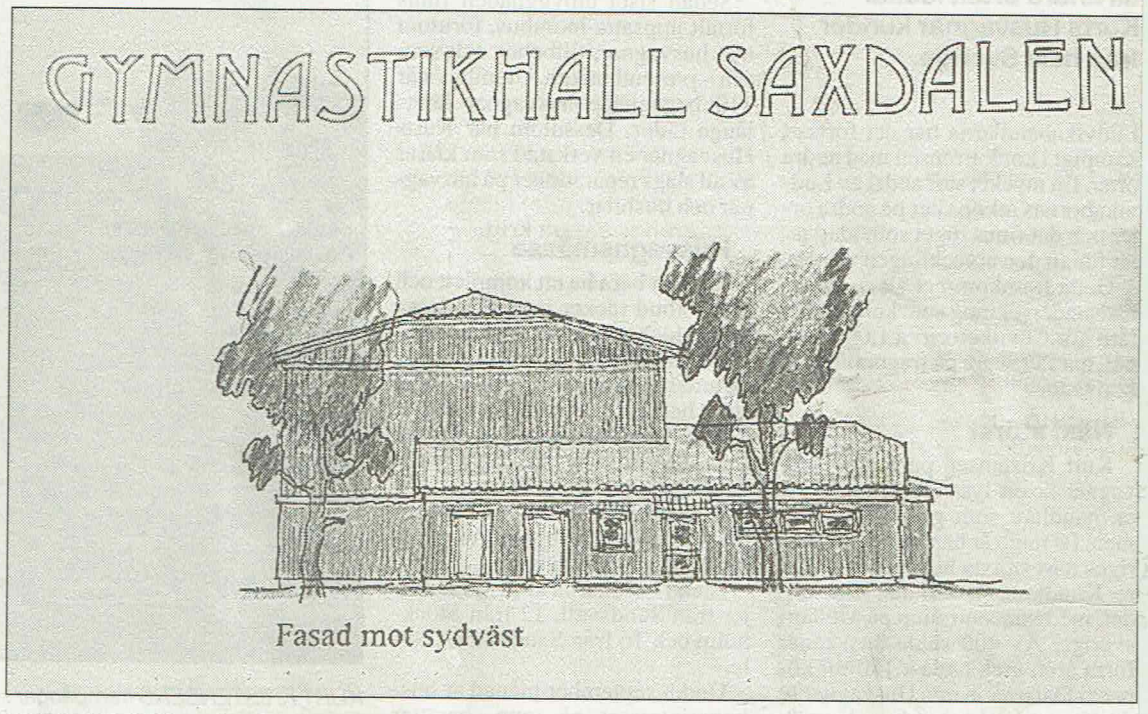

I TALLSKOGEN mellan Saxdalens skola och Furulidens idrottsplats har gymnastiksalen lagts in. Idagarna görs prov-utsättning för att se hur många furor som måste fällas.

SAXDALEN.

DD har sett ritningarna. Idagarna sätts gymnastikhallsbygget, mellan Saxdalens skola och Furulidens idrottsplats, ut för att exakt se hur många furor som behöver tas ner.

– Vi vill komma igång med bygget fortast möjligt, innan vintern, med siktet inställt på att bli klara i april-maj, säger fastighetsingenjören Osmo Heiskanen, Ludvika kommun.

Formellt återstår bygglovsbeslutet den 19 november. Ludvika kommun tillskjuter 3,5 miljoner kronor. Upphandlingen av firma NCC är klart liksom ritningar och skisser.

216 kvm golv

Osmo Heiskanen på tekniska kontoret visar de ritningar som föll alla i smaken:

– Samma killar har ritat här, som ritade rackethallen i Ludvika.

– Vi är begeistrade på sättet som arkitekten motverkar intrycket av "en stor lada", som ju en gymnastikhall annars lätt blir, genom att rita omklädningsrummen på två sidor, säger Osmo Heiskanen.

Själva gymnastikhallen, med fjädrande sportgolv, får måtten 12x18 meter. De 216 kvadratmetrar motsvarar en badmintonplan, vollybollplan eller skol-basket. Gympasalen utrustas med bommar, klätterrep och ribbstolar.

Klinkers

Hela bygget är på 390 kvadratmeter. Bland tilläggen märks en groventré, där fotbollsspelarna kan snöra av sig sina grusiga dojor innan de går in i omklädningsrummen - ett till höger och ett till vänster. Alla hygienutrymmen är försedda med klinkersgolv.

Om önskemålen från några Saxdalsbor om att bygga tennisplan- eller innebandyplanmått kommenterar Osmo Heiskanen:

– Då talar vi om en helt annan hall, som kommunen inte är beredd att bygga. För tennis hade vi måst göra golvet 18X36 meter, alltså 648 kvadratmeter, och för innebandy 20X40 meter, alltså 800 kvadratmeter.

BOO ERICSSON

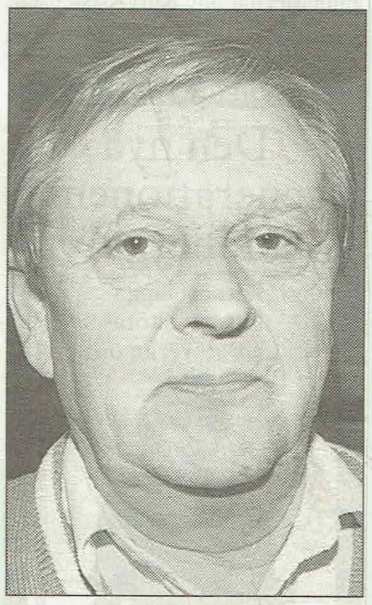

...EN STOR PELARE ska vi sätta mitt i gymnastiksalen, så Saxdalsborna känner igen sig, skämtar fastighetsingenjören Osmo Heiskanen över hur bedrövlig "gympasal" Saxdalens skola stått ut med i alla år.

Festival. *Det fanns många av Astrid Lindgrens välkända figurer på Saxdalens trappa.*

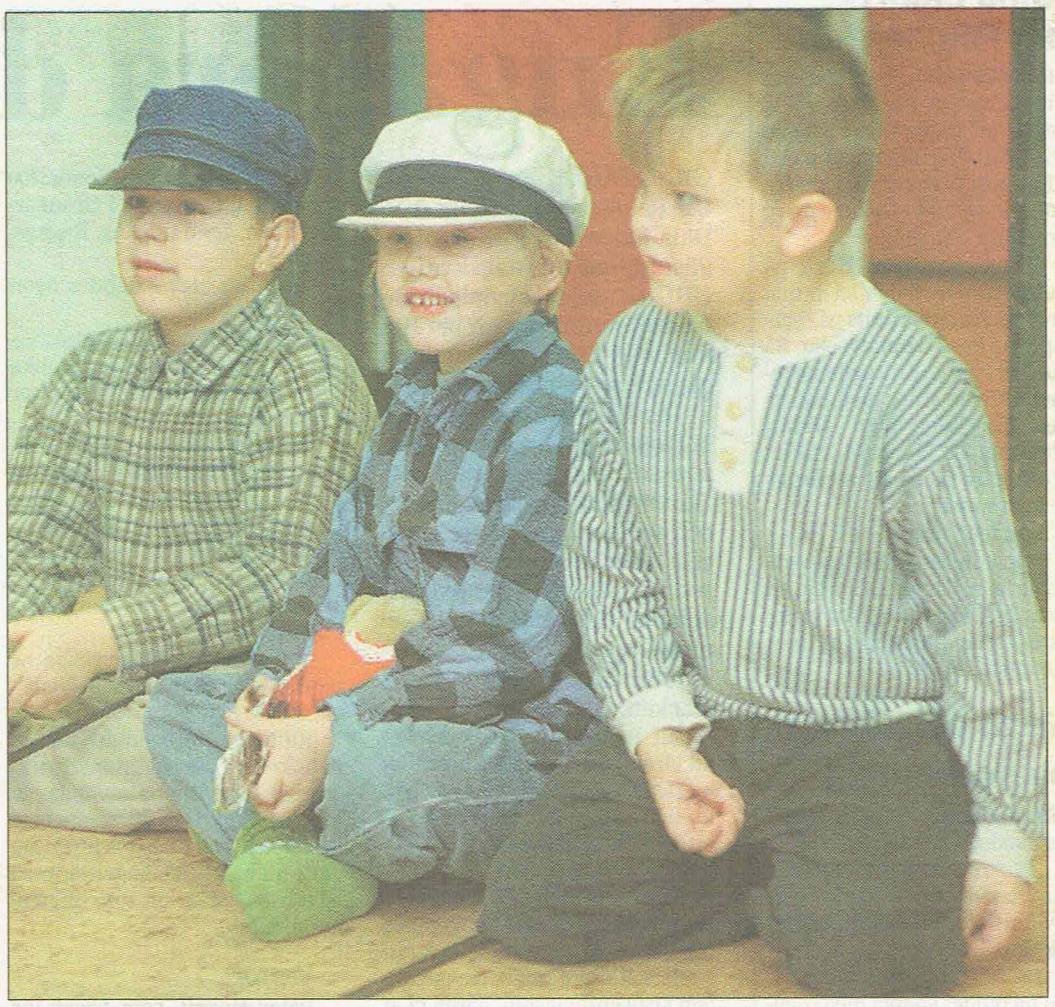

Busungar. *Tre buspojkar som lystrar till namnet Emil fanns att hämta på Stallbackens förskola.*

Sagofigurer i massor när Astrid firades

Rövare. *En riktig rövare skall ha en lapp att sätta för ögat, och en saknad tand. Allt stämde på Timmy Rådman.*

BLÖTBERGET-SAXDALEN-GRÄNGESBERG

Att Astrid Lindgren är en populär författare visste vi sedan tidigare. Och när nu damen fyllde 90 år ung så blev det ett riktigt firande på alla skolor, förskolor och dagis.

Pippi Långstrump, Emil, Madicken, Ronja Rövardotter, Karlsson, Prusseluskan, Sjörövar-Fabbe, och allt vad nu figurerna heter, fanns på alla ställen som NLT besökte.

Visst känns det som om det svenska litterära samhället gjort bort sig när Astrid Lindgren inte sitter i Svenska Akademin eller ens fått nobelpriset.

Ingen annan svensk vetenskapsman eller författare har fått den uppmärksamhet som hon fått. Ingen enda har ens kommit i närheten av den popularitet som hon har.

När hon nu fyllde 90 år så blev dagen en enda lång hyllning till sagotanten. Detta även om födelsedagsbarnet, om man får kalla en 90-åring för detta, inte själv var med på alla kalasen.

Under stor del av veckan som gått har det lästs sagor och sjungits sånger som har sitt ursprung i sagorna eller berättelserna.

Och när sedan fredagen, den stora födelsedagen, inträffade så kom alla figurerna fram och dessutom i massupplaga. På förskolorna vimlade det av sjörövare, Pippi Långstrumpar, Madickar, Ronjor och Emilar.

Alla lika spralliga och upprymda som originalen. Bland personalen fanns också många Prusseluskor och fisförnäma fröknar. De enda sagofigurer som NLT:s utsända inte hittade var apan Herr Nilsson eller hästen Lilla Gubben, även om reportern blev kallad detta av några Prusseluskor.

I Grängesberg fanns också ett sockerdricksträd och popcornsstrutar. Är det kalas för Sveriges mest omtyckta "tant" så är det!

KARL ERIK ANESTEDT
0240-21610
Foto:
GUNNE RAMBERG

Pippi. *I vanliga fall heter Saxdalens Pippi Långstrump Josefin Heij.*

Kommunfest. *Lena Hellman hade klätt sig som Prusseluskan. Allt för att gå på kvällens kommunfest.*

Madicken. *Johanna Heed och Jenny Laine i Saxdalen gillar Madicken.*

Idor. *Idorna i Blötberget sjunger gärna om Lille katt.*

Är Räfvålingar för snåla för att köpa reflexer?

Varje morgon när jag åker till mitt arbete i Grängesberg passerar jag många småbyar i vackra Grangärdebygden. Jag startar min färd hemma i Västansjö, genom Norrbo, för att sedan göra ett kort stopp i Nyhammar.

Denna resa på cirka fyra kilometer har fått mig att sitta på helspänn flera gånger. Plötsligt är det något som rör sig framför bilen. Är det ett rådjur? Nej, det är återigen en av många ungdomar som ska till skolan i Ludvika eller Grängesberg, ibland så sena så de springer efter vägen.

Rädslan skulle minska

Är detta nu så farligt?

Nej, i och för sig inte. Kunde de bara bära reflexer så att man såg dem i tid, skulle rädslan för att döda någon minska. Men som det är nu dyker de upp cirka 20 meter framför bilen som kör på halvljus. Om jag nu törs köra i 60 kilometer i timmen så stannar inte min bil för än efter cirka 30 meter. Usch. Kollisionshastigheten blir ungefär 50 kilometer i timmen.

Nervpers

Min bil rullar vidare mot Grangärde. Nu får man verkligen se upp så att ingen blir påkörd, för i Grangärde har ingen (kanske två stycken) kommit på tanken att fråga någon av dem som säljer reflexer. Ännu mindre tänker de på att köpa någon.

Ute på raksträckan mot OK, får man köra i 90 kilometer i timmen. Jag skulle aldrig våga köra så fort i detta mörker, (klockan är cirka sju, halv–åtta på morgonen) när jag vet att dessa ungdomar utan reflex rusar över vägen som om de vore självlysande, odödliga varelser.

Sannolikheten för en fotgängare att dödas som blir påkörd av en personbil är cirka 94 procent stor om personbilen kör i 80 kilometer i timmen. Kör bilen i 50 kilometer i timmen är dödssannolikheten ungefär 60 procent stor. Tänkvärt.

Vidare mot Grängesberg. Nu kommer den stora nervpersen: Saxdalen.

Jag hängde mycket i Räfvåla som tonåring och hörde många gånger uttrycket: En snål Räfvåling.

Dåligt upplysta

Är det verkligen så att Räfvålingarna är så snåla att de inte anser sig ha råd att köpa reflexer till sina ungdomar? Eller är det så att både föräldrar och ungdomar är väldigt dåligt upplysta om sin synbarhet i mörkret?

Något fel är det i alla fall, för reflexerna är lätträknade på alla dessa ungdomar som kantar vägen. Pust, ingen påkörd i lilla Räfvåla i dag heller. Nu återstår bara Björnhyttan, där jag faktiskt skymtade en reflex bland de 4 – 5 ungdomar som stod utefter vägen.

Tänk om jag hade sett 5 reflexer. Vad glad jag skulle bli.

Äntligen i Grängesberg. Det börjar ljusna även denna morgon. Jag går in och påbörjar mitt arbete som trafiklärare, talar lite förstånd med mina elever och är lycklig.

Inget hände i dag. Hur blir det i morgon..?

Barbro Blomqvist

Gräv – men försiktigt

SAXDALEN. Kommunen har inget emot att Gatu och Väg AB fortsätter sitt arbete vid grustäkten i Saxdalen. Det fortsatta uttaget måste dock ske på ett sätt som inte äventyrar den närbelägna slamdammens stabilitet. Det remissyttrandet till länsstyrelsen enades kommunstyrelsens planutskott om vid sitt senaste möte.

Torsdag 20 november 1997

Fredag 21 november 1997

Syföreningsauktion i Saxdalens kapell

SAXDALEN. På lördag, 22 november, är det dags för Grangärde församlings årliga syföreningsauktion i Saxdalens kapell.

Snart lika traditionsomspunnen som försäljningen är auktionisten, **Bertil "Bagarn" Pettersson**, som kan konsten att få fart på budgivningen. Inledning hålls av komminister **Birgitta J:son Björk**. Vidare medverkar **Anette, Britt-Lis** och **Elisabeth** med sång, medan **Vivi Sterner** läser dikter. Åror, lotterier och servering är andra inslag under eftermiddagen.

... Rune Heij

för du var så bra auktionist vid Saxhyttans bystygas Luciafest. Bra historier och fin dragspelsmusik och sång. Vi såg att du blev bortglömd i tidningen. Tack.

Vi som satt i publiken

...till **Johan Hahne** och tack för all hjälp med snöröjningen.
Tacksamma pensionärer i Saxdalen

...och tack till **Gunnar Karlsson** som ställt upp och hjälpt oss under flera år med diverse arbeten.

Saxdalens IF
Ulf Holm

DÖDA

Vår kära Mamma,
Mormor och
Gammelmormor

Britta Trygg

* 15 december 1918

har i dag lämnat oss,
övrig släkt och vänner
i stor sorg och saknad.

Saxdalen
den 27 november 1997

INGA-BRITT och **HANS**
Fredrik och **Anita**
Frank, Victoria
Alexander och **Kristina**
Jonny

—

Det kom en dag
en stilla vind
och smekte ömt
Din trötta kind
Liksom ett ljus
som blåstes ut
Din levnadsdag
har nått sitt slut.

Begravningsgudstjänsten äger rum i Grangärde gravkapell torsdagen den 11/12 kl 13.30. Efter akten inbjudes till minnesstund på Hotell Morhagen. Valfri klädsel. Tänk på IM pg 90 17 03-9 och SOS-Barnbyar pg 90 02 03-1.

Julkul i Saxdalen och Ludvika

GRÄNGESBERG. Det blir inget julkul i Grängesberg i år. Det vill säga: julkul i Saxdalens manskörs tappning, som gruvfolket under senare år skämts bort med.

Då konserterna avlöser varandra i Cassels har **Lars Persson** och kompani beslutat att i stället för Grängesberg flytta programmet till Ludvika, där man finns på estraden 18 december.

I Saxdalen gör man däremot inget avkall från traditionen. Söndagen 14 december, då även byns egen lucia kommer att krönas, dyker den både röst och manstarka kören, förstärkt med ungdomar och durspelare, upp.

Kaffe mellan ropen. *Mitt under auktionen la auktionisten Bertil Petterson klubban på bordet och alla gästerna fick smörja kråset med kaffe och dopp.* Foto: JAMES ZEHM

Traditionell syföreningsauktion

SAXDALEN

På lördagen hölls traditionsenligt en syföreningsauktion i Saxdalens kapell.

Auktionen inbringade totalt 17 000 kronor som går till Lutherhjälpen.

Varje år någon vecka före jul håller Saxdalens arbetskrets och Grangärde församling en syföreningsauktion i Saxdalens kapell. Och precis som vanligt fanns Bertil "Bagarn" Pettersson på plats för att sköta auktionen. Han lyckade pressa upp priserna på varorna så mycket att det totalt blev 17 000 kronor till arbetskretsen.

– Det mesta av pengarna skickar vi till Lutherhjälpen, men en del går till andra hjälporganisationer, säger Kerstin Byström, Saxdalens arbetskrets.

Pettersson avbröt mitt i auktionen för att gästerna skulle få en stund vid kaffeborden. Under kaffepausen spelade och sjöng Britt-Lis Falk, Elisabeth Lundgren och Anette Strömberg.

Totalt hade ett 70-tal personer kommit till Saxdalen för att deltaga i auktionen som enligt uppgift blev ett mycket uppskattat arrangemang.

SVEN THOMSEN
0240-70001

Tisdag 25 november 1997

SAXDALEN. Fru **Britta Trygg**, Oxbrovägen, Saxdalen avled torsdagen den 27 november i en ålder av nära 79 år. Hon var född och uppväxt i Saxdalen. När hon var i 20-årsåldern gifte sig Britta med Ernfrid Trygg och de bosatte sig i Blötberget.

Där bodde de kvar till i slutet av 1970-talet och Britta arbetade där som hemsamarit med att hjälpa gamla. Hon sjöng i kören i Blötberget och var även med om att starta den insamling som ledde till att en klockstapel kunde byggas där

När maken pensionerades gick flytten tillbaka till Saxdalen, där de tog över den stuga som tidigare bebotts av både Brittas mor och mormor. I Saxdalen hade Britta Trygg, som blev änka för ett par år sedan, uppdrag som kyrkvärd. Hon var även medlem i Saxdalens PRO-förening.

Britta Trygg drabbades för en tid sedan av sjukdom och vårdades på Ludvika lasarett. Hon avled dock på Solgärdet i Sunnansjö, dit hon kom för bara någon vecka sedan.

22/11-97

Slaget om växe

"Galningarna" i Ludvika uppfann den tek

LUDVIKA

– Ska man slå ett slag mot växelström ska man slå till i Hellsjön. Det var där det började för hundra år sedan.

Det säger Lars Weimers, projektledare på ABB Power Systems HVDC-division i Ludvika.

När hans chef Gunnar Asplund 1994 spådde transformatorlösa kraftöverföringssystem och att likström skulle ersätta växelström så klassades han som "galning".

Men istället för att bli idiotförklarad jämförs utvecklingssprånget i dag med det som Uno Lamm gjorde på sin tid.

Lars Weimers är en av de 15 – 20 personer i utvecklingschefen Gunnar Asplunds utvecklingsteam som på rekordsnabb tid har utvecklat den nya tekniken HVDC Light.

Stor potential. *Utvecklingschef Gunnar Asplund ser en stor potential i HVDC Light men hur stor vågar inte han eller någon annan spekulera i i dag.*

Vänder det gamla ryggen. *På två veckor tog Rolf Paulsson fram kontrollutrustningen som gör växelströmmen i Hellsjön gammalmodig.*

En teknik som på allvar ser ut att kunna bli ett kostnadseffektivt alternativ för att överföra och distribuera elektricitet.

Övriga Ludvikabor som medverkat i denna prestation är bland andra Kjell Svensson, Rolf Paulsson och Olle Ekvall.

"Skogen" saknas

ABB står inför ett kommersiellt genombrott med den nya tekniken som höjts till skyarna av ABB:s koncernchef Göran Lindahl.

Andra som förstår sig på tekniska prestationer, som Aseas förre utvecklingschef Gunnar Engström, har jämfört prestationen med Uno Lamms.

Det sätt att jobba med projekt som Uno Lamm införde lever vidare.

För en teknisk amatör som NLT:s reporter är det som imponerar avsaknaden av skogen av högspänningsapparater och de stora transformatorerna.

Fungerar gör det ju och ABB i Ludvika är först i världen med den nya apparatsnåla tekniken.

Bäva månne konkurrenterna, nu kan man tillverka transmissionsutrustning utan stora gigantiska fabriker, men med ett gediget kunnande i kraftelektronik.

Historien förpliktigar

Asea, och senare ABB, har allt sedan Uno Lamms utveckling av jonventiler på 30-talet och med den första Gotlandsöverföringen 1954, varit världsledande på högspänd likström.

En liten parentes kom 1969 då Brown Boveri och Siemens hann före med tyristortekniken till Chaora Bassaöverföringen mellan Moquambique och Sydafrika. Men Asea återtog snabbt den ledande positionen.

Jonventilerna, som innehöll kvicksilverånga, ersattes på 60-talet av tyristorer av kisel. Under 80-talet kom GTO-tyristorn.

Med HVDC Light kommer ABB med något som kallas för Voltage Source Converters (VSC), på svenska spänningstyva strömriktare.

De innehåller en nyckelkomponent som kallas Isolated Gate Bipolar Transistors, IGBT.

Ny teknik siktas

Fast redan nu syns nästa generations kraftkomponenter, Svenska ABB är världsledande på de nya komponenterna i kiselkarbid.

Det materialet är diamanthårt men med enastående elektriska egenskaper om man vill styra ström. (Se separat artikel)

Varför inte vänta på nästa teknikskifte?

– Det här är som att köpa dator. Ska du stå utan i tio år och vänta på en fantastisk? Det är ingen smart strategi, tycker Gunnar Asplund.

Enkel teknik

Hela den här nya tekniken och utvecklingen riskerade att läggas på hatthyllan.

För en eltekniker är likströmsteknik enkel, det handlar om det elementära i elutbildningen men sedan kompliceras det hela av valet av trefastekniken för 104 år sedan i Hellsjön.

Sedan dess har elektriker lärt sig hur komplicerat högspänning är och hur dess problem ska ska bemästras, fram till nu då det går att använda samma typ av komponenter som tidigare fanns inom lågspänningsområdet.

– Det är inget konstigt det vi gjort, vi visste att vi med nya kraftkomponenter kunde få stora vinster, säger Gunnar

---

Tester ska göras i Hällsjön:

Genombrott för ny ABB-teknik

LUDVIKA

En ny och revolutionerande teknik för kraftöverföring är på väg fram ur ett av ABB:s större forskningsprojekt:

Krafthalvledare baserade på kiselkarbid, SiC.

Häromdagen startade pilottillverkning av komponenterna i ABB:s nya minifabrik i Kista i Stockholm.

– Nu börjar vi de praktiska proven av dessa framtidens krafthalvledare, säger Harry Frank, VD på ABB Corporate Research.

Kiselkarbidtekniken är ett nytt steg i ABB:s utveckling av komponenter för styrning av kraftöverföring, en efterföljare och ersättare av tyristorer och IGBT krafthalvledare baserade på kisel.

Många fördelar

Det nya materialet har många fördelar, bland annat tål det högre spänningar, högre frekvenser och högre temperatur.

I praktiskt bruk kan färre halvledare än med IGBT användas

vilket ger en lägre kostnad. Ytterligare en fördel är att anläggningar med kiselkarbidhalvledare får väsentligt mindre elförluster.

– De nya krafthalvledarna kommer att kunna användas i andra tyristorstyrda motordrifter, och i HVDC.

Testas i Hällsjön

– Sannolikt kommer de att spela en stor roll för HVDC Light, och vi kommer också att göra de första praktiska proven i HVDC Lightanläggningen i Hällsjön, säger Harry Frank.

ABB:s forskningsarbete runt kiselkarbid i krafttillämpningar har bland annat skett med hjälp av forskare på högskolorna i Linköping och Stockholm.

Nutek har varit medfinansiär.

Uno Lamm var likströmmens fader

LUDVIKA

1904 föddes Uno Lamm. Som tekniker på Asea tämjde han växelströmmen med sina kvicksilverventiler och experiment i Ludvika.

Han kallas för the father of HVDC efter genombrotten 1954 med överföringen till Gotland.

Hur stor Uno Lamm egentligen var kan väl symboliseras med detta citat från värste konkurrenten Siemens presentation (1997) av sitt kunnande inom högspänd likström:

"Högspänd DC överföring (HVDC) blev möjlig med utvecklingen, under 1930-talet, av kvicksilverventilen av Dr Uno Lamm i Sverige.

Siemens gjorde tidigt användning av denna utveckling för elförsörjningen till Berlin, en HVDC-länk ritades och byggdes från kraftverket Elbe söder om Berlin till Berlins centrum.

Siemens började omedelbart att utveckla teknologin och kunde i början av 1970-talet utveckla den första kommersiella tyristorventilen."

Det är således inte bara Ludvika och Asea/ABB som erkänner Uno Lamms storhet, också Siemens bygger sin utveckling på denna tekniska landvinning.

lströmmen står i Hällsjön

ik som kan bli ABB:s nya jätteprodukt

Symbolisk plats. *Projektledaren Lars Weimers ser mycket symbolik i att installera den första anläggningen på växelströmmens pionjärområde Hellsjön-Grängesberg.*

Asplund och fortsätter:

– Vi köpte av Väsman Invest i Ludvika 1993 en ny produkt de utvecklat, aktiva filter som var ett av embryona till den nya tekniken.

– 1993 så började vi inom Power Systems diskutera om vi inte borde bygga en liten överföring. Det var jubileumsåret då vi firade Hellsjön 100 år.

– Jag pratade med Tommy Hjort på VB-energi. 10 kilovolt, lite lågt men okej då. VB hade en sådan linje till Grängesberg som vi kunde använda.

Power Systems startade budgetprocessen 1993, prövade olika alternativ och HVDC Light ströks!

Högriskprojekt efterlystes

I Zürich satt koncernledningen i bryderier. Koncernchefen Percy Barnevik ställde frågan om ABB var tillräckligt aggressivt.

ABB:s utvecklingschef efterlyste djärva idéer. Vid årsskiftet 1993/1994 så efterlystes högriskprojekt, så kallade HIP-projekt. Gunnar Asplund såg sin chans.

– Vi fick ögonblickligen loss pengar, berättar Gunnar Asplund.

Parallellt, men Ludvika ovetande, så inleddes jobb i Karlskrona på att utveckla nya lätta, och billiga likströmskablar. Kombinationen mellan dessa två tekniker är det som kan ge bingo.

Det är småskaligheten, korta avstånd och små effekter, som gör den nya tekniken för kraftöverföring så intressant.

Lägg därtill att HVDC Lights kablar är tänkta att plöjas ned i marken så slipper naturen förfulas av miltals med distributionslinjer.

ABB Power Systems har i många årtionden jobbat i projektform. Lars Weimers blev projektledare och tog till sin hjälp forskningsbolaget i Västerås och ställde krav på utveckling av de nya IGBT-komponenterna som togs fram i USA och Mexiko.

– Allt var mycket hemligt, ett 15-tal personer har varit inblandade. Inget har gått åt skogen. Jobbigt men kul ibland som på julfesten där vi som jobbade med projektet kom i luvor som det stod Hellsjön på. Det var nog inte så många som anade att vi skyltade med själva hemligheten.

Utvecklingsprojektet fick en flygande start. Rolf Paulsson och Kjell Svensson hade jobbat med nya styrprinciper i ett par år så det nya styrsystemet utvecklades på två veckor.

De hade sitt kontrollskåp klart långt innan det fanns en strömriktarventil att styra.

Det är Olle Ekvall som ritat ventilen och byggt den klar på ett år:

– Jag är ju mekanisk konstruktör, lite udda bland dessa elektriker som ville ha en konstruktion som skulle ha korta strömbanor och låg induktans. Eftersom det var noga med spänningen så var det stora krav på isolationen.

Surrar av ljud

– Elektrikerna sa förr låg induktans, nu säger de tillräckligt låg, berättar Olle som fått respekt för sin del.

För att en lekman ska förstå så krävs det att man får titta in i innandömet av ventilhuset.

De tre strömskenorna som hela konstruktionen med de sex pelarna med IGBT-puckar vilar på ser ut att vara gjorda av tre aluminiumplåtar med ett isoleringsskikt av något grönblått isoleringsmaterial.

Det är någon millimeter tjockt och står pall för höga spänningar och stora strömmar. Det surrar av högfrekvent ljud i anläggningen.

Sommaren -96

Sommaren 1996 var konstruktionsjobbet klart. I Stris laboratorium i Ludvika genomfördes en rad prov under hösten 1996.

I januari i år kördes ventilen som är inrymd i en modul, kontrollrummet i en annan plåtlåda samt ett filter, brytare, tre reaktorer och en kylanläggning till Hellsjön och Grängesberg.

I mars provkördes systemet för första gången och det fungerade klanderfritt.

– Vi siktar på leveranstider på sex månader, berättar Gunnar Asplund.

Lars Weimers gissar att ABB Power Systems nya kundgrupper kommer att behöva väsentligt längre tid att värdera sina behov, hitta finansiering och ta ett beslut än vad ABB behöver för att ta fram det som kan bli en storsäljare. Hur stor vill ingen säga offentligt.

Supraledning?

Den nya typen av HVDC-kablar har så imponerande data också på sträckor över hundratals mil att jag var tvungen att fråga Gunnar Asplund varför kraftindustrin över huvudtaget lägger ned utvecklingsresurser på att utveckla supraledande kablar.

– Det är en bra fråga. På teleområdet togs optofiberkablar fram, nu kan man göra saker med koppartrådar som förr ansågs vara omöjligt.

– Svaret på din fråga är att det är en öppen kamp mellan vår teknik och supraledartekniken.

Elförbrukarna behöver sällan växelström. I de flesta elapparater likriktas växelström till likström. I belysningar skulle likström ge ett ljus som inte alls flimrar. Likspänning innebär inte heller lika stora medicinska risker som växelspänning.

Hela Ludvika. *Denna smäckra likströmskabel har kapacitet att försörja hela Ludvika med el.*

Kraftkarlar som förändrar världen. *Rolf Paulsson, Olle Ekvall, Gunnar Asplund och Lars Weimers tror att deras likströmsanläggning och den nya kabeln ska ge världen ett nytt kraftsystem.*

Höjas och sänkas

Traditionell HVDC-teknik är fortfarande invecklad och dyr.

Den är lönsam bara för mycket stora eller mycket långa kraftöverföringar, sjökabelförbindelser eller då två elnät med olika frekvens måste kopplas samman.

Världens längsta kraftledning, den 170 mil långa Inga-Shaba i Zaire, är en likströmslinje. Också världens största överföring på 6 300 MW, mellan Itaipu och Sao Paolo i Brasilien, är en HVDC-förbindelse.

Den stora fördelen med växelström är att spänningen kan höjas eller sänkas med hjälp av transformatorer.

Med ABB:s nya teknik går det att bygga små likströmsnät och höja och sänka spänningen utan transformatorer.

Vattenfall och Gotlands Energi, Geab vill bli först i världen med att köpa ABB:s nya teknik och installera den mellan vindkraftsfarmen Näsudden på södra Gotland och Visby.

Gotland Energis VD Bo Sörberg:

– Vi har inte finansieringen klar ännu. HVDC Light skulle hjälpa oss att utveckla vindkraften. Vi har behov av att föra upp vindkraft från södra Gotland till Visby där konsumtionen finns.

– Vindkraften är fullt utbyggd och mer kan inte tas emot med dagens teknik. Utan HVDC Light blir det förmodligen inget med vindkraft på södra Gotland.

Geab:s VD hoppas finansieringen blir löst inom en snar framtid.

Sparar bränsle

När Asplund, Paulsson, Ekvall och Weimers pratar om möjligheterna så är det inte som konkurrent till traditionell kraftdistribution de ser att tekniken passar, utan till överföringar till eller från isolerade platser eller som den på Gotland.

Istället för att installera ett dieselkraftverk på en ö kan man dra en massa likströmslänkar från ett större kombikraftverk ut till de isolerade platser där dieslarna i dag används:

– Dieselkraftverken står årligen för 10 procent av den nya genereringskapaciteten i världen. Vi har en teknik som kan spara en tredjedel av bränslet.

– Ett dieseleldat kraftverk på 30 megawatt motsvarar 10 ton bränsle i timmen, två timmars drift är en tankbil. Det är bättre att bygga ett stort kraftverk än en rad små, säger Asplund och grabbarna i projektgruppen.

Tricket

Deras nya strömriktares trick är att på en miljondels sekund ändra strömriktningen 2 000 gånger i sekunden.

För tre år sedan hade det ansetts omöjligt.

Galningar och idioter sade växelströmsexperterna i Ludvika när Asplund var ute och pratade för varan i april och mars 1994.

I dag är reglerteknikerna av den 104-åriga tekniken inte så kaxiga men de kan antagligen fortsätta att kränga sin teknik i många år till.

BO JOFFER
0240-88207

Foto:
ANDERS ABRAHAMSSON

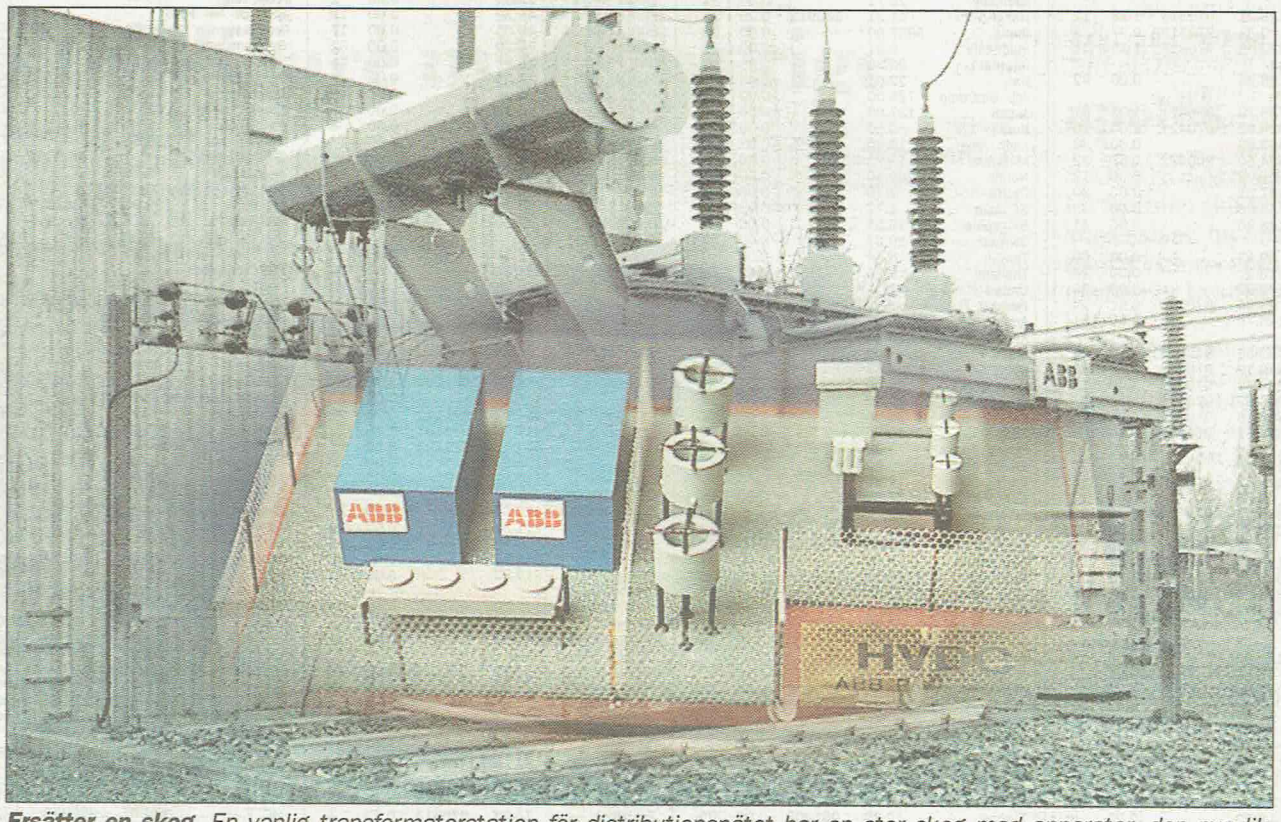

Ersätter en skog. *En vanlig transformatorstation för distributionsnätet har en stor skog med apparater, den nya likströmstekniken har nästan inga alls.*

Montage: ANDERS ABRAHAMSSON

Snökaos i Västerbergslagen

1 december 1997

Kallt. *Iréne Heed tvingades att använda kappan i lägenheten eftersom den värmen uteblivit i ett helt dygn.* Foto: KARL ERIK ANESTEDT

Saxdalen strömlöst över ett dygn

SAXDALEN

Irene Heed och hennes grannar i Ludvikahems bostäder i Saxdalen hade ingen ström från måndag klockan 16.00. Ingen lagad mat, inget kaffe och ingen värme gjorde att kappa och jacka blev vanliga inomhusplagg,

Vickes Bröd fick ringa återbud till alla kunder som skulle ha bröd under tisdagen. Hur stor förlusten blir är oklart, men att det rör sig om femsiffriga belopp står klart.

Eleverna vid Saxdalens skola fick en ledig dag under tisdagen. Skolan var strömlös så det gick inte att hålla några lektioner.

Personalen fick i all hast kolla upp varje elevs möjlighet att kunna vara hemma och det hela kom att lösa sig på ett bra sätt.

Strömmen försvann strax efter klockan 16.00 under måndagen. En del av samhället fick dock tillbaka elen under kvällen, men endast för en kortare stund.

Norra delen av Saxdalen fick sin ström påkopplad igen under tisdagsförmiddagen medan den södra delen fortfarande var strömlös när NLT besökte byn vid 16-tiden på tisdagen.

Ett dygn

I Ludvikahems bostäder för äldreboende, är det elvärme som gäller.

– Jag hade morgonrock och dubbla täcken när jag skulle lägga mig i går, berättade Irene Heed som bebor en av lägenheterna.

Någon lagad mat eller kaffe har inte kunnat ordnas utan det har anhöriga som bor på andra orter, eller som har vedeldade spisar fått bidraga med.

Irene är diabetiker och måste ha lagad mat vilket hon fick hjälp med av sonhustrun. 14 grader var det i lägenheten när NLT hälsade på.

Då satt Irene vid köksbordet, med tända ljus för att kunna äta sin mat. I för sig en trivsam bild, om det inte varit för att att hon också måste ha kappa på sig.

– I går fick jag gå till sängs klockan 18.00. Det fanns varken radio eller TV som fungerade så jag hade ingenting att göra, berättar hon.

Förluster

Flera barnfamiljer som vi träffade använde dagen till att åka pulka och göra lekar i snön. Allt för att hålla värmen uppe. Inomhus var det för kallt att vara.

Vickes bröd drabbades hårt av elavbrottet. Inga leveranser kunde ske på tisdagen.

– Jag fick ringa runt till alla kunder och berätta om eländet, säger Hans Wikström.

– Vi är mitt upp i en intensiv period med mycket lussebak och det blir nu en hel dags förlust. Det är svårt att säga vad det hela kommer att kosta, men femsiffrigt belopp rör det sig om alla gånger.

Hans Wikström berättar att han har möjlighet att klara onsdagens leveranser om byggnaden får tillbaka strömmen före klockan 02.00 på onsdagsmorgonen.

Ironiskt

Ironiskt nog sitter en gatlampa mitt utanför bageriet. Den har lyst hela tiden, för den strömmen kommer från en annan matning. Samma sak är det med de boende i äldrebostäderna. Husen i det intilliggande kvarteren har haft ström sedan morgonen.

VB energi hade full styrka ute för att leta efter felen. En begäran om hjälp med bandvagnar riktades till I 13 i Falun och vid 14.30-tiden kom en lastbil med två vagnar till Björnhyttan. Tillsammans med VB:s personal åkte då militären efter linjesträckningen mot Saxdalen för att försöka hitta felet.

VB utförde också inspektioner med helikopter under tisdagseftermiddagen..

KARL ERIK ANESTEDT
0240-21610

Min by Saxdalen finns inte längre kvar

Efter några utlandsår och efter många fler år bosatt på annan ort i Sverige återvände jag för några veckor sedan till min barndoms by. En by som en gång sjöd av liv och aktiviteter, en by där alla kände alla och där man"såg efter" varann. En by med en trygg industri, med ett framgångsrikt fotbollslag, med friidrottare, skidåkare och orienterare som tillhörde de bästa i länet.

En by där det bland annat fanns fem livsmedelsaffärer, två kaféer, frisersalong, urmakare, herrekipering, post- och bankkontor samt två bensinstationer.

I dag kan Saxdalsborna inte ens köpa en kvällstidning i sin egen by, än mindre uträtta post- och bankärenden. Av industrin – Saxbergsgruvan – finns absolut ingenting kvar och det enda man kan fundera över är vad Bolidenbolaget ägnat så många miljoner och sådan omsorg åt att totalt utplåna alla spår efter en lång och stolt gruvepok. Framtiden får utvisa vad man hade att dölja...

Men det mest nedslående är dock att Saxdalen inte längre existerar. Åtminstone om man får tro de turistinformationer som man kan studera i Ludvika, Grängesberg och Grangärde.

Bergslagen slutar i Grängesberg och Grangärdebygden börjar i Sunnansjö.

Postadressen är sedan länge borttagen och ändrad till Grängesberg.

Saxdalen finns inte längre!

11 000 utan ström efter snöfall

11 000 personer i Dalarna är strömlösa – och fryser. Först i dag får de tillbaka värmen och ljuset.

– Det har ringt hit folk och gråtit, säger Kalle Gustafsson, pressansvarig i Ludvika kommun.

Natten mellan söndag och måndag kom ett fruktansvärt snöoväder, träd välte över ledningarna i skogarna kring Smedjebacken och Ludvika.

Militär från I 13 i Falun har sågat ner träd som ligger över ledningarna och i dag ska allt fungera igen.

Filip Hammar

TIO ÅR...

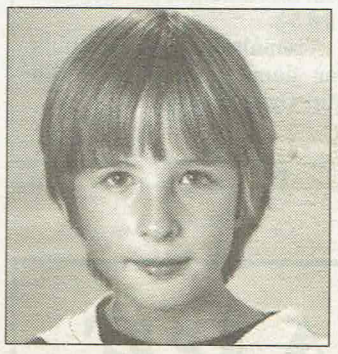

...fyller i dag onsdag den 3 december **Emma Erika Broberg**, Malmslagarvägen 3, Saxdalen.

Emma går i årskurs 4 i Saxdalens skola.

På fritiden tycker hon om att måla och att läsa.

Att sjunga gillar hon också, liksom att spela fiol, vilket hon gör i musikskolan.

Att vara tillsammans med kompisar är också kul tycker Emma.

Stängt på grund av strömavbrott

Skolbarnen fick en ledig dag

SAXDALEN.

Skolor, förskolor och dagis i Saxdalen, Blötberget, Gonäs och Sörvik öppnade inte på tisdagen.

Anledning: strömavbrottet på grund av det kraftiga snöfallet.

– Flera barn hade dessutom svårt att ta sig till skolan eftersom det bara var de stora vägarna som var plogade på morgonen, säger Ylva Haag, rektor i Saxdalen.

Beslutet att ställa in all verksamhet på skolan, förskolan och dagiset i Saxdalen togs 06.30 på tisdagsmorgonen. Den strömlösa natten hade resulterat i att temperaturen i lokalerna hade sjunkit till sex grader.

– Även om vi hade suttit med ytterkläderna på hade det varit för kallt för att bedriva undervisning, förklarar Ylva Haag.

Ingen matlagning

Ing-Marie Thyr, chef för Blötbergets rektorsområde, fattade samma beslut som sin kollega i Saxdalen. Daghemmet i Gonäs samt skola, förskola och dagis i Blötberget höll därför stängt under tisdagen.

– Det var kallt i lokalerna, vi kunde inte laga mat, det var mörkt och det skulle ta tid innan strömmen kom åter. Då tyckte vi att det var lika bra att hålla stängt, säger Ing-Marie Thyr.

Både Ing-Marie Thyr och Ylva Haag framhåller att ingen elev skickades hem utan att han eller hon eller skolan varit i kontakt med någon anhörig.

– Ingen skickades hem till ett tomt hus. Kanske orsakade vi problem för en del föräldrar. Men vad skulle vi göra, säger Ylva Haag.

Barnen spelade data

Barnen i Saxdalen och Blötberget blev säkert inte allt för ledsna över att skoldagen ställdes in.

Joakim Antilla och Dennis Lövstenmark som går i årskurs 5 respektive 4 på Blötbergets skola passade på att leka i den halvmeterdjupa snön.

– Men så fort strömmen kommer tillbaka ska vi gå in och spela datapel, förklarade Joakim Antilla bestämt.

Varken Ylva Haag eller Ing-Marie Thyr har tidigare tvingats ställa in en skoldag på grund av snö och strömavbrott.

Det var på tisdagen oklart om inställda lektioner ska läsas igen. Rektor Ylva Haag hoppas istället att hennes elever läste gårdagens läxa extra noga.

KASPER NORLING

UNDERVISNINGEN PÅ SAXDALENS skola (bilden) och Blötbergets skola ställdes in på tisdagen. Undervisningen på Sörviks skola flyttades till Kyrkskolan. Orsak: strömavbrott på grund av det kraftiga snöfallet.

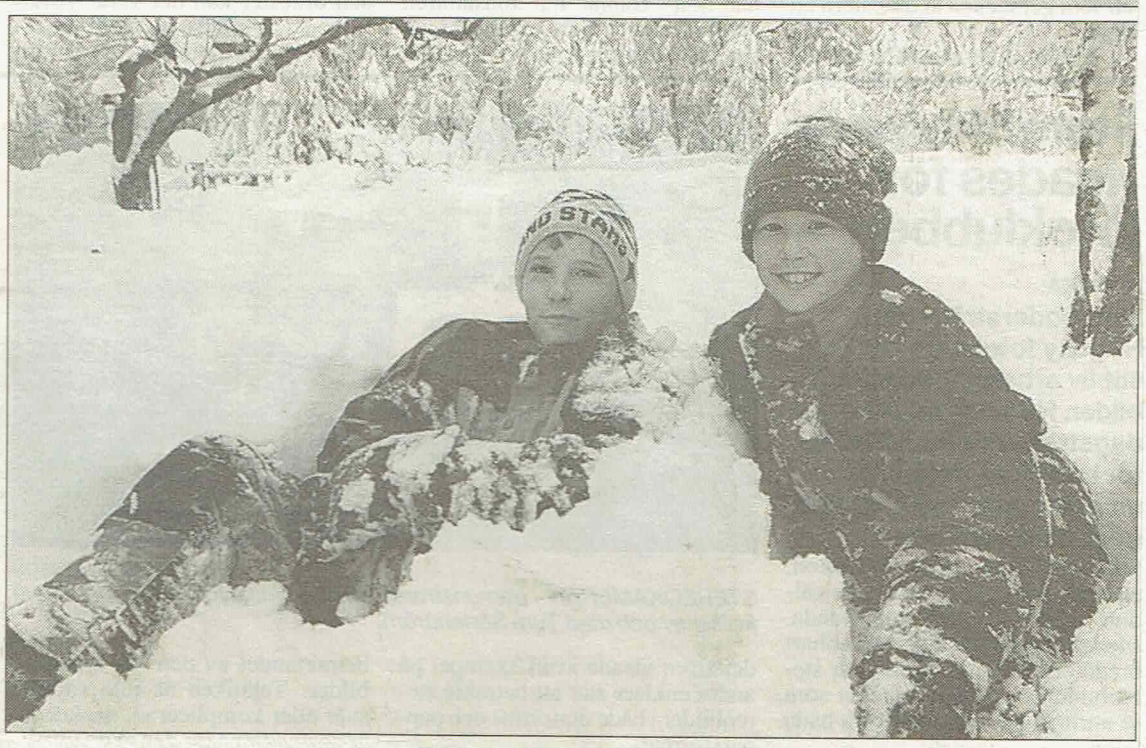

VI FICK LEDIGT då Blötbergets skola höll stängt på tisdagen. Joakim Antilla till vänster och Dennis Lövstenmark.

SEN Fredag 12 december 1997

Nog finns byn Saxdalen kvar

Svar till R K:

Jadå R K, vi kan köpa både en kvällstidning och mycket annat, vi har ju fått ett fint minilivs vid sjön Saxen, med servering ute på sommaren, en bland dom finaste rastplatserna vi har i kommunen. Postadress har vi också i Saxdalen. Nog finns byn Saxdalen kvar, med ett byalag som jobbar för byn.

Jag undertecknad och **Ulf Holm**, har byggt upp ett fint bymuseum. Vi har en fin skola, dagis och fritids, och nu bygger dom en ny fin gymnastiksal med omklädningsrum, bastu, dusch och förråd. Vi har bageri, tvätt, och ungdomsgård.

En jättefin manskör har vi, samt duktiga spelmän, och kvinnor finns i byn, med bra ledare.

Ungdomsfotboll, skidor och friidrott lever med ungdomsverksamhet, med duktiga ledare. Folkets hus finns.

Men jag håller med dig R K, att inte är det som förr, men vilken by är som förr, titta på Gonäs, Blötberget, Nyhammar med flera. I Sunnansjö slog I C A igen i veckan, posten lever på nåder, men vi hoppas den får finnas kvar.

Gruvor läggs ner, se bara på Grängesberg, det finns bara Norrland kvar, det är tragiskt. Synd att Boliden försvann, där fick Saxdalens I F mycken hjälp, det blev tyst nere i byn.

Vi tackar för det som varit.

Saxdalen är inte den enda byn det är problem i att vi sedan ligger inklämda mellan Grängesberg och Sunnansjö, kan vi inte göra mycket åt, dom har bra bypolitiker, då händer saker och ting.

Saxdaling född i Räfvåla.

Rune Heij
Ullnäsnoret

TRE TYCKARE

Årets julkalender handlar om Pelle Svanslös och hans bravader. Under åren som gått har man kunna följa en hel radda av olika kalendrar.

Vilken är den bästa julkalendern som du sett?

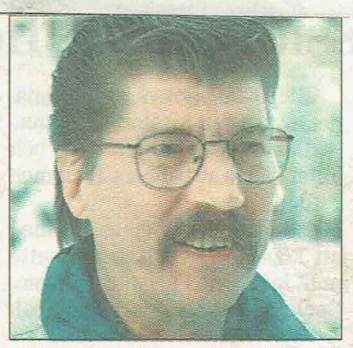

– För 24 år sedan såg jag någon. Teskedsgumman var det nog. Den var bäst, för det är den enda jag minns!

Seppo Timonen
Saxdalen

Gympasalen rustas

SAXDALEN. Saxdalens skola kommer att få sin gymnastiksal rustad för 1,3 miljoner kronor under 1998.

Detta beslutade kommunfullmäktige om på måndagskvällen.

Lutande husen i Saxdalen:

Villaägarna får besked före jul

SAXDALEN

Naturvårdsverket överväger inlösen/reparation och engånsbelopp till de villaägare vars hus skadats efter den stora miljösaneringen av gruvavfall i Saxdalen 1991.

– Vi har lovat besked innan jul.

Det säger "kommunalrådet" Lars Söderlund (s) .

På fredagsmorgonen begärde Söderlund att få fram de värderingar som gjorts av villorna som skadats efter miljösaneringen.

– Villorna ska nu vara värderade. Vi ska nu träffa villaägarna före jul och dit är det bara ett par veckor.

Bedöms olika

– De berörda fastigheterna har så olika skador. Det finns något hus som "vickat" och det finns hus som bara fått sprickskador men som inte rört sig.

– Jag vill att vi tar fram ett antal olika alternativ, reparation, ersättning och de bor kvar alternativt lösa in. Men det måste bedömas från fall till fall. Jag vill föra en diskussion med husägarna om vilka alternativ de ser, säger Lars Söderlund.

Söderlund, som betonar att han är lekman, menar att han personligen har svårt att se att skadorna ska ha berott på annat än de omfattande grävningsarbeten som skedde då gruvgifterna forslades bort.

Men det är nu inte kommunens pengar som Söderlund håller i utan kommunens roll har varit att sköta efterbehandlingsarbetet åt naturvårdsverket.

Besked till jul?

– Jag gissar att det blir som det alltid blir, några kan bli ganska nöjda och andra blir mindre nöjda. Vi handlägger saneringen åt naturvårdsverket och det är de som har det slutgiltiga avgörandet i sin hand, säger Söderlund som inte vågar utlova att han har med sig "julklappar" åt de fem villaägarna.

BO JOFFER
0240-88207

Lördag 6 december 1997

Saxdalen. *Tomtar, stjärngossar och tärnor ingick i Saxdalens luciatåg där Angelica Sundström var lucia.* Foto: K G KARLQVIST

Nisse har sju grader inomhus

– uppmanas av VB-energi att sänka inomhustempen

Torsdag 4 december 1997

SAXDALEN

Eländet med den uteblivna strömmen i Saxdalen fortsatte även långt in på onsdagen. I över två dygn blev flera hushåll utan ström.

VB-energi uppmanar de boende att sänka inomhustemperaturen. Nisse Jakobsson hade 7 grader klockan 11 på onsdagen.

Eleverna i Saxdalens skola fick även på onsdagen en extra ledig dag. Ingen värme och dåligt med ström. 12 grader i klassrummen.

Vickes bageri i Saxdalen kunde baka bröd till onsdagens butiker. Men det var på gränsen att även denna dag skulle bli leveranslös.

Senast klockan 02.00 skulle bageriet ha ström för att kunna baka. Nu gick det med en timme och tjugo minuters marginal.

– VB-energi prioriterade oss så att vi fick ström så fort man hade hittat en transformator som kunde försörja denna del av byn, berättar Hans Wikström när vi träffar honom mitt i pepparkaksbakandet på onsdagsförmiddagen.

Två dygn

Men det var bara en liten del av byns södra fastigheter som hade fått ström. Från Folkets hus och ned mot Tillmans bärodling var det på förmiddagen fortfarande strömlöst.

Några försök att släppa på strömmen gjordes men säkringarna gick omedelbart vilket tyder på att det fanns fler fel i området.

VB energi hade bandvagnar ute i området för att leta var träden har förstört ledningarna.

Nils Jakobsson, som bor efter den södra infarten till Saxdalen, har varit utan ström sedan i måndags strax efter 16-tiden.

– Nu är det för kallt i huset för att man skall kunna bo här, så vi har bott hos min dotter i Grängesberg i natt, säger Nils och tittar på termometern som visar 7 grader inne i köket. Då är klockan 11 på onsdagen.

"Sänk temperaturen"

Eftersom fastigheten inte är ansluten till kommunalt vatten och avlopp så finns inte detta heller att tillgå. Avloppslukten finns i källarplanet, något som många Saxdalsfastigheter fått uppleva dessa dagar.

Förhoppningsvis så klarar sig varorna i frysarna om dörrarna inte öppnas. Först när strömmen har återvänt törs skåpen öppnas och kontroll kan göras om något har blivit förstört.

Nisse fick en elräkning från VB-energi på tisdagen. Med den fanns en brochyr med uppmaningen "Sänk gärna temperaturen inomhus".

– Undrar om man måste lägre än de sju grader jag har just nu, frågade Nisse.

Saxdalen fick dock strömmen åter vid 17.30- tiden på onsdagen. För flera av fastighetsägarna betydde det dock att även natten till torsdagen fick tillfällig övernattning ordnas.

Skolstopp

– Nog är det märkligt att man inte har möjlighet att röja tillräckligt långt från linjegatorna utan vi skall behöva få uppleva något sådant här. Nu vet vi hur sårbara vi verkligen är, säger Nils och börjar skotta lite snö på garageinfarten för att hålla värmen uppe.

Eleverna i Saxdalens skola fick ytterligare en lovdag på onsdagen. Det var helt enkelt för kallt att ha folk i skolan. 12 grader visade temperaturen på när NLT var på besök vid 11-tiden. På plats fanns endast städpersonal och det gick inte att städa för vattnet var alldeles för kallt att arbeta i. Säkerhetslarmet var det enda som fungerade. Det stod och pep hela tiden för att tala om att något är fel i skolan.

Text och Foto:
KARL ERIK ANESTEDT
0240-21610

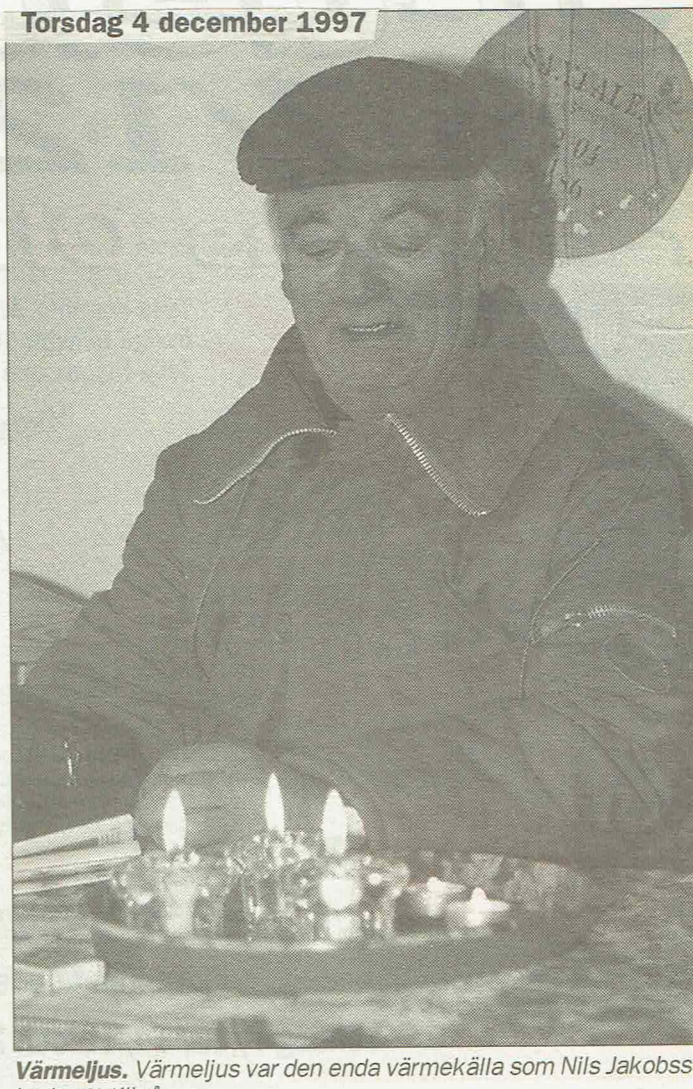

Värmeljus. *Värmeljus var den enda värmekälla som Nils Jakobss hade att tillgå.*

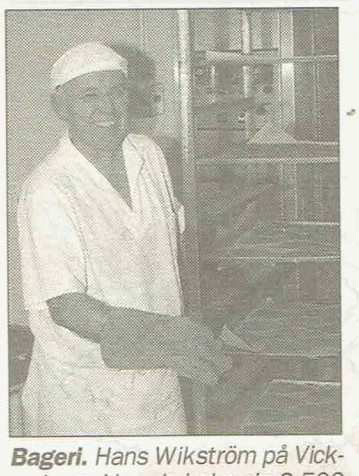

Bageri. *Hans Wikström på Vickes bageri kunde baka sin 2 500 pepparkakor när strömmen äntligen återvände.*

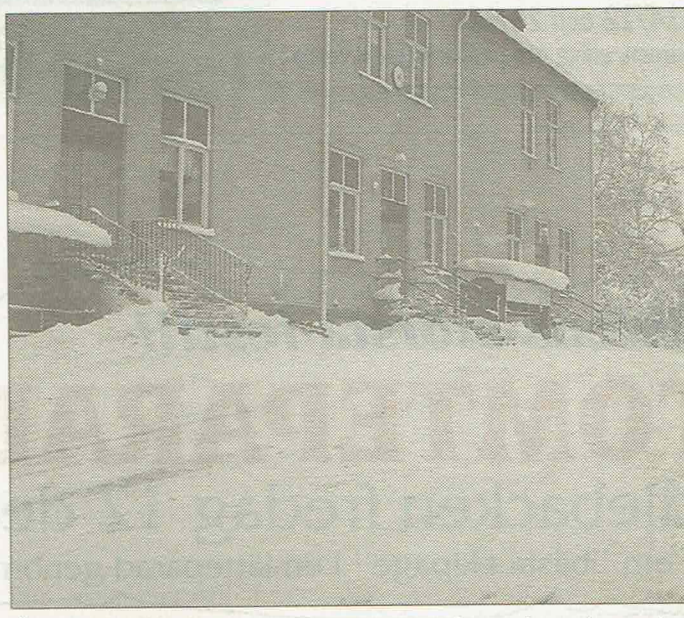

Öde. *Skolan i Saxdalen var tyst och öde även på onsdagen. Ing värme i fastigheten gjorde att eleverna fick sin andra lediga dag*

Saxdalens manskör ger julcaféshow

SAXDALEN

På söndag är det dags igen för Rudolf med den blinkande mulen att göra entré i Saxdalens Folkets hus.

Bygdens manskör gör då ett av sina två framträdanden med "Julkul och mer än så".

Det blir ingen riktig jul i bygden om inte Saxdalens manskör gör några föreställningar av sitt julspel "Julkul och mer än så".

Så därför har herrarna plockat fram sina tomteluvor och beslutat sig för att ge två föreställningar. Den första går av stapeln på söndag och äger rum i Saxdalens Folkets hus.

Som vanligt får publiken sitta vid festligt dukade bord och bli serverade av flinka servitriser. Och inledningen på programmet blir en luciatablå med kröning av Saxdalens lucia.

Hamburger Börs

Därefter övergår Folkets hus till att likna Hamburger Börs eller något annat välkänt underhållningsställe. Show för de som sitter vid borden och njuter.

Manskören bjuder på en del gamla succéalster såsom Rudolf med röda mulen, där verkligen mulen är röd och dessutom blinkar, Knalle Jul, Bergslagsjul och julottan.

Kvinnlig fägring

Spelmännen finns på plats i likhet med tidigare år och dessutom fortsätter kören med att låta några ungdomar vara med i programmet.

Emma Broberg, Malin och Lisa Persson heter årets unga solister.

Men vad vore en manskör utan att ha lite kvinnlig fägring att vila blickarna på. Egentligen ingenting. Så därför finns Lena Broberg och Annelie Carlzon med som både solister och duettsångare.

En repris på föreställningen ges på torsdag i Ludvika. Där är det Kyrkskolan som är spelplats men några serveringsbord och flinka servitriser finns inte på plats i Ludvika.

KARL ERIK ANESTEDT
0240-21610

Fredag 12 december 1997

...till **Sunnansjö skola** och Rektor **Lars Schött** för inbjudan till Lucia. En fin morgon. Tack.
Rune Heij

...till **Saxdalens Manskör** med ledaren **Roger Borberg**, sångare, spelmän, solister, lucia med tärnor, serveringspersonal, för en otroligt bra eftermiddag med ert Julkul i saxdalens Folkets hus. Helt suveränt. Tack. Gör mig till tolk för alla som var där.
Rune Heij

Stämningsfullt på Annas Café

Tisdag 16 december 1997

SAXDALEN.

Glädje, sång och musik fyllde Saxdalens Folkets hus på söndagen.

Saxdalens Manskör med gästartister förmedlade riktig julstämning när Annas café åter öppnade för en eftermiddag.

SAXDALENS MANSKÖR TOG vid efter luciatåget och bjöd på en trevlig och stämningsfull julkonsert.

Stora salen i Folkets Hus var fylld till sista plats, 160 personer. Den vanligtvis något fantasilösa lokalen hade med hjälp av bland annat stora tygtavlor och vackert dukade långbord förvandlats till en riktig festsal.

Ortens luciatåget med lucian Angelika Sundström i främsta led inledde föreställning "Julkul - och mer än så". Tåget framförde en rad välkända jul- och luciasånger.

Trallvänlig Rudolf

Manskören med orkester tog vid där lucia med sällskap avslutade, det vill säga fortsatte sjunga julsånger.

Trallvänliga "Rudolf med röda mulen" med solosång av Anders Haraldsson, "Goder Afton" framförd av unga solisterna Emma Broberg, Malin Persson och Lisa Persson samt Gunnar Fernkvists version av Gunde Johanssons "Jul i Stöga" fick omgående den stora publiken att känna att snart är faktiskt julen här.

Känsligare än Källgren

Saxdalens Manskör lyckades sprida betydligt mer julstämning än vad Sofia Källgren och Åsa Jinder klarade på konserterna i Cassels i lördags.

Det kändes som om manskören framförde sina låtar med mer känsla, med mer engagemang. Sådant smittar av sig på publiken.

På torsdag kväll blir det ytterligare en föreställning av "Julkul - och mer än så". Då i Kyrkskolans aula i Ludvika.

KASPER NORLING

FULLSATT. 160 PERSONER löste entré till Annas café i söndags. På torsdag öppnar caféet på Kyrkskolan i Ludvika.

SAXDALENS LUCIA ANGELIKA Sundström med tärnor inledde föreställningen "Julkul" i Saxdalens Folkets Hus då Annas café uppstod.

Annas café flyttar – Kyrkskolan nästa

SAXDALEN. 160 personer. Så många delade på utrymmet när Annas café i Saxdalen öppnade för en eftermiddag i byns eget Folkets hus.

En sångglad manskör såg till att temperaturen snabbt sköt i höjden. Först ut var dock luciatåget med **Angelika Sundström** som ljusdrottning och där följet framförde en rad välkända jul- och luciasånger.

Sen var det manskörens tur med "Julkul – och mer än så". Ett framförande som, trots att makarna **Kerstin** och **Bengt Emil Johnsson** saknades i ensemblen, var, som en trogen publik uppfattade det, ett av de allra bästa. Något som de unga solisterna **Emma Broberg, Malin Persson** och **Lisa Persson** verksamt bidrog till.

Med idel "örhängen" i repertoaren tog den 28 personer stora manskören Kafégästerna med storm. Engagemanget var slående och applåderna blev därefter.

På torsdag kväll fortsätter "Julkul". Då i Kyrkskolans aula i Ludvika.

Onsdag 17 december 1997

Onsdag 17 december 1997

Kåren i Nyhammar måste få finnas kvar

Tänk hur det är, skall det prutas, så nog f-n är det i byarna.

Nu gäller det räddningstjänsten i Nyhammar. Detta är inte klokt, den saken är klar.

Nyhammarskåren med sina rökdykare måste få finnas kvar i den här delen av Ludvika kommun, med den besättning som finns.

Jag har sagt ett tiotal gånger, och säger det igen, det går inte att springa 100 meter på fem sekunder. Det finns en gräns och den är nådd för länge sedan.

Två sågar, tre hotell, Solgärdet, sjukstugan, Tallmogården, stall i Pärlby, tre bensinmackar, Nyhammars Bruk och en massa småindustrier plus mycket, mycket mera.

Vi, befolkningen, sitter bara och jamlar med. Vakna för tusan från TV, video och data!

Och dessa bypolitiker, nu är det dags att gå ut i tidningen och visa vad ni kan och står. Det är vi på gräsrotsnivå, som röstat dit er.

Men inte ett ord man hör ifrån er. Har man dåliga bypolitiker, då är och blir det som det är.

Titta i Grängesberg där **Söderlund** och flera med honom agerar. Då händer det saker och ting. I Ludvika likadant.

Det måste finnas andra ställen att plocka bort en del utav brandväsendet. Låt Nyhammars brandväsen finnas kvar! Vi behöver det i den här delen av kommunen. Det måste ni överordnade fatta.

Rune Heij

Nya gympasalen på gång

SAXDALEN.
På måndagen göt NCC-jobbarna plattan till golvet i Saxdalens nya gymnastiksal. Skolbarnen satt på snöhögen bredvid byggarbetsplatsen. Månne längtade man till slutet av april månad när man får komma in på gympa i nybygget.

Byggstarten gick fort. Kommunens folk tog ner tallarna, mellan Furulidens idrottsplan och Saxdalens skola, och direkt började byggfirman att gräva för grunden.

– Vi var färdiga med grävningarna lagom till att vi fick en halvmeter snö, säger byggledare Johan Stråle, Norberg.

Johan känner vi igen från bygget av nya mellanstadieskolan på Parkskolan i Grängesberg.

Gjutningar före jul

Emellertid skottade man av byggarbetsplatsen och fick sedan hjälp av tövädret, så man kunde resa ställningar och förbereda för gjutningar.

– Jag räknar med att vi ska ha gjutit klart innan juluppehållet och att taket ska vara uppe i slutet av januari. För den 15 april är slutbesiktningsdatum, säger Johan Stråle.

12 x 18 meter

Väggarna på själva gymnastiksalen blir sju meter höga. Väggarna byggs på plats, i sektioner, på marken. Väggelementen reses sedan på plats med hjälp av mobilkran. Omklädningsdelen, på två sidor av hallen, blir lägre.

– Blir det en väderleksmässigt svår vinter, är vi garderade att kunna resa tält över platsen där vi bygger väggelementen.

På gymnastiksalen, med golvmåttet 12 x 18 meter samt två omklädnings/duschavdelningar, satsar Ludvika kommun 3,5 miljoner kronor. Hela bygget omfattar 390 kvadratmeter.

BOO ERICSSON

FRÅN SNÖHÖGEN har Saxdalens skolas elever bästa utsikten över byggarbetsplatsen, där gymnastiksalen ska resa sig under vintern. Fram till julen pågår gjutningsarbeten.

DÖDA

Vår kära

Anna Bergkvist

* 2 juni 1913

har i dag stilla insomnat.
Älskad – Saknad.

Saxdalen
den 17 december 1997

BROR och **GUNILLA**
Tomas, Per, Lena, Ida
STIG och **BIRGITTA**
Magnus och **Linda**
Lars och **Mia**
Anna
Syskon
Släkt och vänner

—

Ljuvt är att vila
när krafterna domna
Skönt i den eviga
vilan få somna.

Begravningsgudstjänsten äger rum i Grangärde gravkapell lördagen den 10/1 kl 11.00.

SAXDALEN. Fru **Anna Bergkvist**, Oxbrovägen, Saxdalen avled onsdagen den 17 december i hemmet i en ålder av 84 år. Hon föddes och växte upp i Tjärnsveden mellan Sunnansjö och Norhyttan.

Till Saxdalen kom Anna under tidigt 1940-tal i samband med att hon gifte sig med Axel Bergkvist. Makarna tog över hans föräldrahem.

Anna ägnade efter giftermålet all sin tid åt arbete i hemmet och omsorg om familjen. Hon blev änka 1986.

Utöver hem och familj var Anna Bergkvist intresserad av fiske och av att vistas ute i naturen.

Närmast sörjande är tvillingsönerna Bror och Stig med familjer, syskon samt övrig släkt och vänner.

VB-serien i skidor har kört igång

GrÄNGESBERG.
Första deltävlingen i VB-serien på skidor kördes på torsdagskvällen på Grotfallet i Grängesberg.

Drygt 40 tävlande kom till start och i de allra flesta klasserna blev det klara segrar.

I H 17-21 tog bröderna Pierre och Johan Gustafsson hand om de två första platserna med Pierre som segrare. **Resultat:**

D 7–8 1 km: 1) Julia Stenqvist, Nyhammar 8.43.

H 7-8 1 km: 1) Joakim Nilsson, Grängesberg 6.56, 2) Alexander Lindqvist, Nyhammar 7.23, 3) Tobias Bjälemar, Nyhammar 13.15.

D 9-10 1,5 km: 1) Malin Borg, Grängesberg 4.56, 2) Kristina Hägglund, Grängesberg 6.31, 3) Madelene Lindqvist, Grängesberg 6.44, 4) Marie Krainer, Saxdalen 7.01, 5) Helena Åkesson, Grängesberg 7.15, 6) Maria Bjälemar, Nyhammar 7.28.

H 9-10 1,5 km: 1) Fredrik Gransell, Grängesberg 4.32, 2) Tobias Eriksson, Nyhammar 6.28, 3) Niklas Pergenius, Nyhammar 7.15.

D 11-12 2,5 km: 1) Matilda Andersson, Norrbärke 10.03, 2) Elin Käller-Blom, Nyhammar 12.59, 3) Sofia Bjälemar, Nyhammar 15.58.

H 11-12 2,5 km: 1) Johannes Gransell, Grängesberg 8.42, 2) Matias Bodare, Nyhammar 9.46, 3) Tomas Eriksson, Nyhammar 10.26, 4) Joakim Stenqvist, Nyhammar 11.06, 5) Jakob Dahl, Nyhammar 12.41, 6) Per Arvidsson, Nyhammar 13.20.

D 13-14 2,5 km: 1) Theres Boman, Grängesberg 8.33, 2) Karin Bodare, Nyhammar 8.52.

H 13-14 2,5 km: 1) Tommy Hedin, Grängesberg 7.13, 2) Erik Åkesson, Grängesberg 7.23, 3) Richard Hägglund, Grängesberg 8.18, 4) Johan Lundmark, Grängesberg 8.53, 5) Fredrik Karlsson, Källbotten 9.31, 6) André Rajalakso, Norrbärke 10.29.

H 15-16 5 km: 1) Johan Höök, Grängesberg 13.13, 2) Peter Ström, Grängesberg 14.28, 3) Andreas Jansson, Nyhammar 16.01, 4) Anders Jansson, Nyhammar 16.18, 5) Kim Rajalakso, Norrbärke 19.15, 6) Christian Eriksson, Nyhammar 21.22.

H 17-21 10 km: 1) Pierre Gustafsson, Grängesberg 25.41, 2) Johan Gustafsson, Grängesberg 27.31, 3) Henrik Johansson, Grängesberg 28.29, 4) Tommy Gustavsson, Norrbärke 31.17, 5) Johan Eriksson, Nyhammar 33.06.

D 17-21 5 km: 1) Catrin Ström, Grängesberg 17.49.

H 35 10 km: 1) Helmer Furunäs, Grängesberg 29.40, 2) Anders Finn, Norrbärke 30.48, 3) Sverre Nilsen, Ludvika 42.42.

Lördag 20 december 1997

20/12-

DÖDA

Vår älskade

Ulla Vidigsson

* 4 juni 1922

har i dag lämnat oss
i stor sorg och saknad.

Saxdalen
den 18 december 1997

ELIS
Sonja och Leif
Magnus, Camilla, Fredrik
med familjer
Karin och Lennart
Lisa, Sofie
Släkt och vänner

—

Så kom en dag en stilla vind
Och smekte ömt Din trötta kind
Liksom ett ljus som släcktes ut
Din levnadsdag har nått sitt slut.

Begravningsgudstjänsten äger rum i Grangärde gravkapell måndagen den 29/12 kl 11.00. Efter akten inbjudes till minnesstund på Morhagen.

Saxdalen. Fru Ulla Vidigsson, Omvägen 11, har avlidit i en ålder av 75 år.

Den bortgångna var uppväxt i Låsberget, nära Saxdalen. Hon var mestadels hemmafru, men arbetade även en del i kommunal tjänst som hemsamarit hos gamla i Saxdalen.

Ulla Vidigsson var tidigare engagerad i Unga Örnars barnverksamhet i Saxdalen. Hon deltog i Missionsförsamlingens möten. Som pensionär blev makarna med i PRO och Ulla Vidigsson deltog i såväl resor som möten.

Naturen var ett av hennes stora fritidsintressen. Hon företog långa promenader och plockade gärna bär och svamp.

Närmast sörjande är make, barn och barnbarn.

Inget besked om de lutande husen i Saxdalen

SAXDALEN. "Kommunalrådet" **Lars Söderlund** (s) misslyckades med att ge de som drabbats av saxdalssaneringen 1991 besked före jul.

– Kommunen är egentligen inte en part här. Jag ska ha med mig representant från Statens Naturvårdsverk till mötet med villaägarna. De kan inte komma före januari.

– Jag väntar nu på ett besked när mötet kan bli av, säger Lars Söderlund.

1991 så sanerade naturvårdsverket området runt Solskensbäcken från gammalt giftläckande gruvavfall.

Efter saneringen visade det sig att fem villaägare inte fick det att växa i sina tomter, senare upptäcktes sättningar i husen.

I ett eller ett par fall så allvarliga att det kan bli tal om inlösen.

Fredag 19 december 1997

Nu har Åke "rattat" färdigt

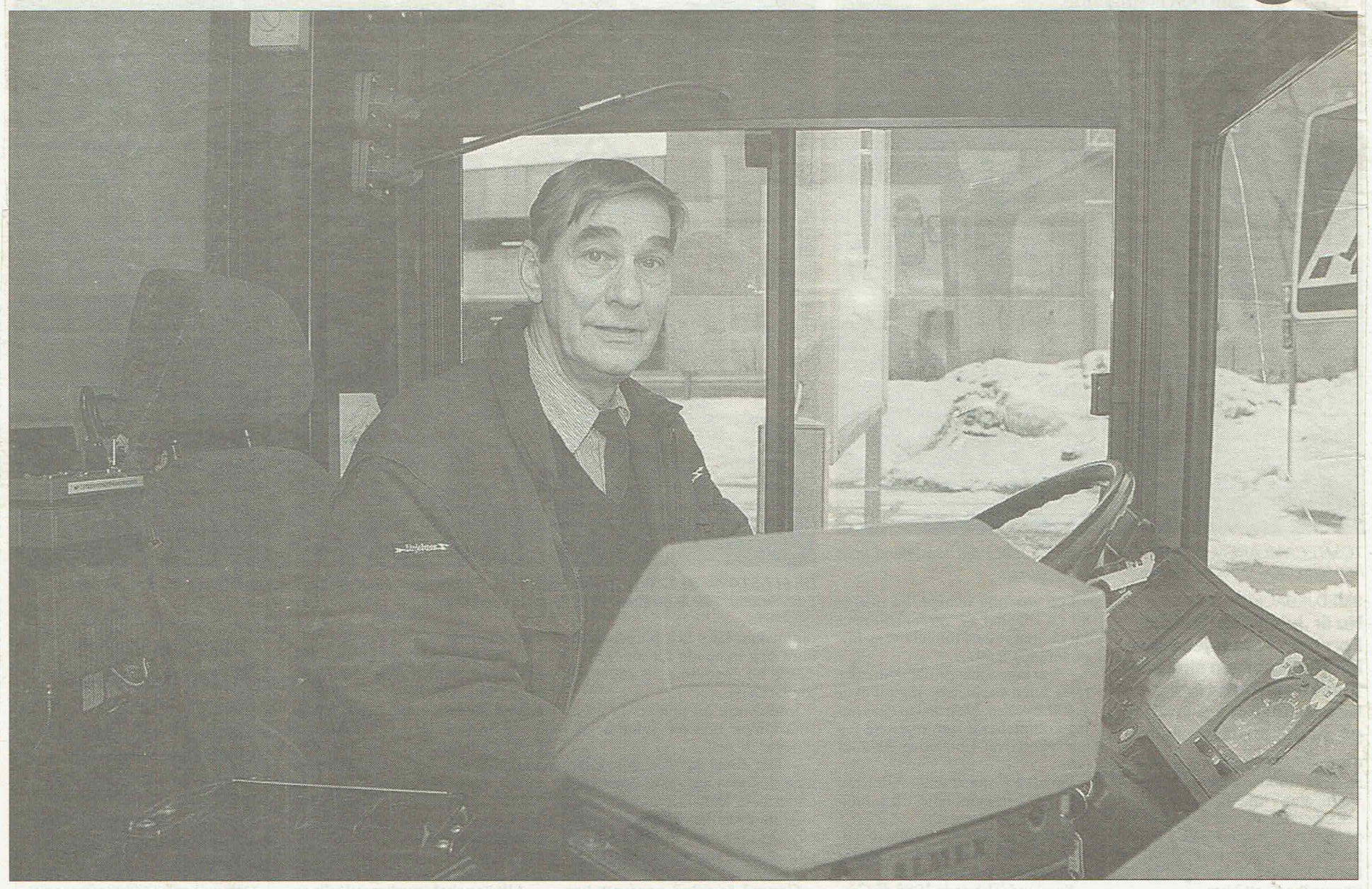

ÅKE BYSTRÖM HAR varit verksam inom bussbranschen i 51 år. Idag går han i pension.

LUDVIKA.

Åke Byström från Ludvika gör idag sin sista arbetsdag. Hela sitt yrkesverksamma liv, 51 år, har han ägnat åt bussar.

Han började som konduktör, blev busschaufför och slutar som samordnare.

– Jag har trivts bra med mitt jobb. Det ligger på hela tiden, alltid händer det något, förklarar Åke Byström.

Konduktör

14 år gammal fick han anställning som konduktör, stationerad i Sunnansjö. Varför han sökte sig till bussbranschen har han inget bra svar på.

– Det bara blev så.

Sin första tur bakom ratten körde Åke Byström 1954. I 18 år körde han ludvikabor kors och tvärs i Dalarna.

Stora förändringar

Sedan 1972 har Åke Bergström sett till att busstrafiken i, till och från Ludvika har flytit. Att det funnits chaufförer, att det funnits bussar.

Mycket har hänt under de snart 51 år Åke varit verksam inom bussbranschen.

De förändringar han spontant kommer att tänka på är:

- **bussarnas tekniska utveckling.**
- **hur antalet bussresenärer minskade när bilen "slog igenom" i slutet på 1950-talet.**
- **hur busschaufförernas arbetssituation förändrats. Från ett lugnt och harmoniskt yrke till ett i allra högsta grad uppstressat arbete.**

– Allt är så precist idag. Dessutom är trafiken på våra vägar betydligt hårdare än när jag började.

BJ Omnibussaktiebolag, GDG och Linjebuss har varit Åke Byströms arbetsgivare.

Fritidshus

Att han idag blir pensionär har han knappt hunnit reflektera över.

– Vad jag ska ägna tiden åt? Jag har både fritidshus och barnbarn så det blir säkert inga problem att få tiden att gå.

KASPER NORLING

Julkul i Kyrkskolan

Populärt besök. Naturligtvis kom tomten på besök på sin färd ut mot andra kojor än Kyrkskolans aula. Foto: JAMES ZEHM

LUDVIKA

Var bor tomten?

Det är den eviga frågan som ältas så här års.

Många turistchefer förfäktar att det är just DERAS tomte som är den enda och sanna, men nu är det definitivt klarlagt:

Tomten kommer från skogarna vid Saxdalen.

Han var själv med när Saxdalens Manskör gästade Ludvika och Kyrkskolan på torsdagen med sitt program "Julkul" och traditionen säger att en sann rävvåling inte släpper in vem som helst i gemenskapen.

Alltså är Tomten från Saxdalen.

Möjligen från Olsjön eller Ullnäset, men mera utsocknes än så är han baske dem icke.

Välsjungande lag

Saxdalens manskör är vid det här laget en väletablerad samling människor som har nått ett publikt anseende som embryot till kören inte kunde ha en aning om när det stod där vid valborgsbrasan och hojtade vårsånger, i brist på "riktig" kör, för ett antal år sedan.

Den gången var det Saxdalens IF:s fotbollsspelare som utgjorde vårsångare. I dag finns det flera manskorister än fotbollsspelare i Saxdalens IF som det såg ut på scenen.

I ärlighetens namn är inte Saxdalens manskör längre enbart en Saxdalens manskör. Det finns ett antal omnejder representerade i kören.

Föryngring

Vad var det då som bjöds publiken i Kyrkskolans aula?

Det var naturligtvis en hel del gamla säkra kort ur såväl den traditionella julsångsrepertoaren som mera uppsluppna nummer ur tidigare upplagor av "Julkul". Anders Haraldssons Rudolf och hans röda mule är ett säkert kort sedan länge, till exempel. Liksom Olle Wallmans föredrag av "Bergslagsjul", Åke Lundebergs "Knalle Juls vals".

Och så vidare.

Faktum är dock att programmet innehöll merendels nya nummer av vilka flera har utsikter att bli lika traditionellt förekommande, i det här sammanhanget, som både Knalle och Rudolf.

Den här gången hade kören också sett till att föryngra manskapet – eller det kanske heter kvinnskapet? – ordentligt genom att låta en trio mycket unga damer bidra till trivseln.

Lisa och Malin Persson samt Emma Broberg – dirigent Rogers doter – sjöng näpet och fick sina välförtjänta applåder för det.

200 personer kom till Kyrkskolan, vilket får betraktas som en fin publiksiffra mitt i julstöket.

***Traditionell näsa.** Anders Haraldsson glänste som vanligt ikapp med sin röda näsa i "Rudolf med röda mulen".* Foto: JAMES ZEHM

***We luva you...** Välsjungande tomtar från Saxdalen (med omnejd) på scenen.* Foto: JAMES ZEHM

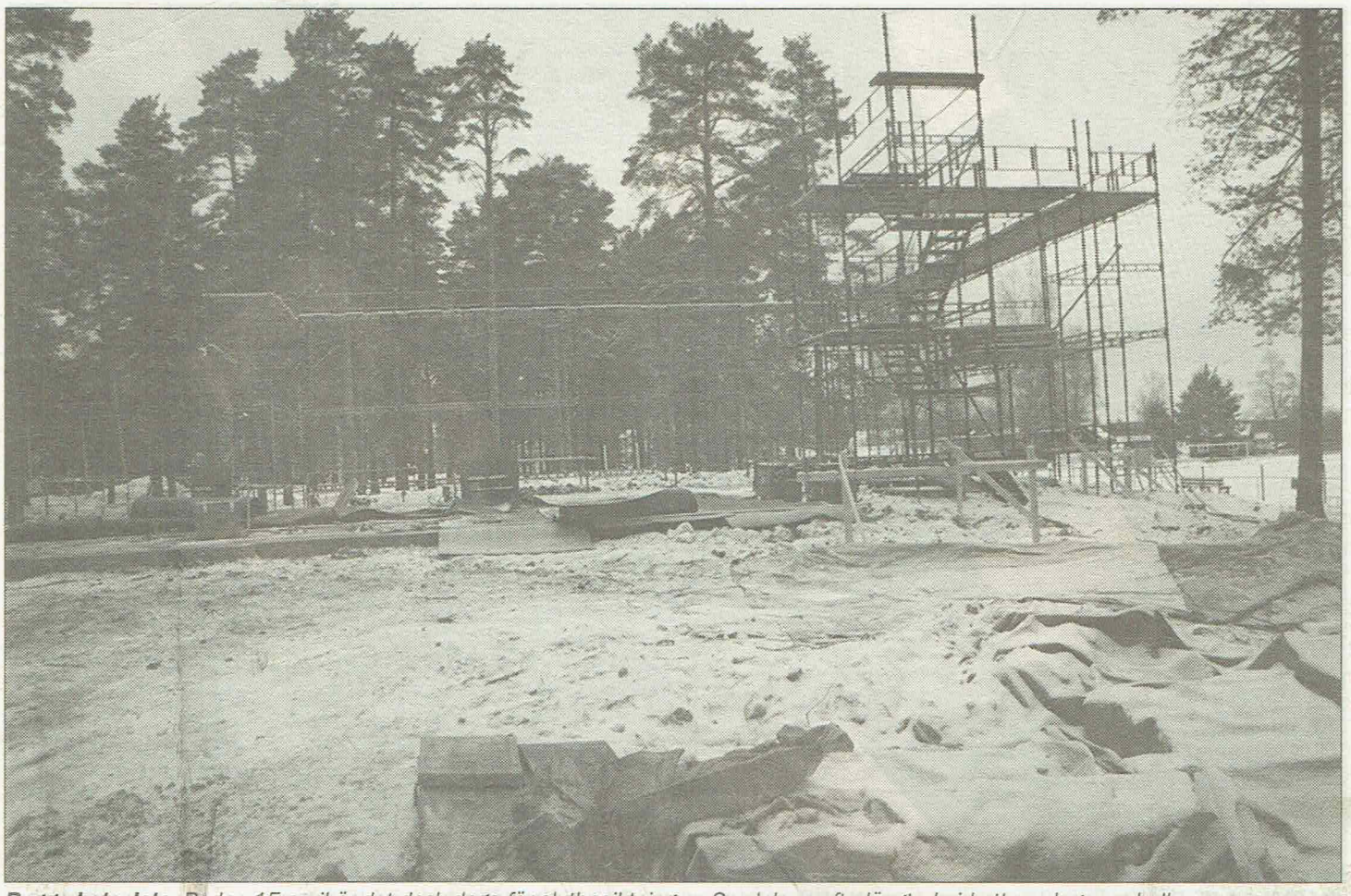

Byggarbetsplats. *Redan 15 april är det dock dags för slutbesiktning av Saxdalens efterlängtade idrotts- och gympahall.*

Foto: KG KARLQVIST

Efterlängtat bygge

Idrottshallen klar i april -97

SAXDALEN

Så får då Saxdalen äntligen sin högt efterlängtade idrotts- och gymnastikhall.

Och nu går det undan. Redan 15 april (1998) är det dags för slutbesiktning.

Golvplattan på 390 kvadratmeter är sedan en dryg vecka tillbaka gjuten.

Sedan kommunens folk sågat ner tallarna, mellan skolan och Furulidens idrottsanläggning, började byggfirman NCC att schakta för grunden.

Ett jobb som man klarade innan det rikliga snöovädret drog in över Västerbergslagen och lamslog stora delar av byn.

Innan armeringsfolket fick fritt fram så hade arbetsplatsen skottas rent från snö. Även Gumman Tö, som följde i spåren, gjorde sitt till att byggställningarna sköt i höjden.

I slutet av januari, trots avbrott för jul- och nyårsfirande, skall taket vara uppe.

Väggarna på idrotts- och gymnastikhallen blir sju meter höga, vilket möjliggör spel av exempelvis badminton och volleyboll. Golvmåttet blir 12 x 18 meter.

Väggarna byggs på plats – i sektioner – på marken och reses med hjälp av en mobilkran. Övriga utrymmen, två omklädningsrum samt duschavdelningar, får en lägre takhöjd.

Tält i beredskap

Skulle vintern bli bister, vilket siare spått, så finns ett tält i beredskap att resas över den del av arbetsplatsen där väggelementen tillverkas.

För Ludvika kommun rör sig bygget, hett eftertraktat av skolan som under alla år varit hänvisade till ett pyttelitet utrymme i källarplanet, om en kostnad på 3,5 miljoner kronor.

I den gamla korridoren har också fotbollslaget, skidåkarna och föregångarna till dagens aerobics-utövare haft sin surrogat.

KG KARLQUIST
0240-21611

...mina svärföräldrar

Nestor och Signe Arivdsson, Saxdalen, som hjälpt mig så mycket på dagtid när min fru arbetar under alla de månader jag har haft båda benen gipsade. De har hjälpt till med det mesta, handlat, uträttat diverse ärenden och rastat våra två hundar flera gånger per dag mm mm.

Björn Näslund Saxdalen

GRANGÄRDE

Frans Ek, Saxdalen. 6/7 1902- 95 år. Äldst i Grängesberg är Nanny Ingeborg Forsberg. 25/9 1899-98 år.

Elavbrott hotande nära

200 abonnenter drabbades i Saxdalen

LUDVIKA

Det kan bli stora problem i strömförsörjningen i Västerbergslagen om nederbörden fortsätter.

VB energi har högsta beredskap efter annandagens snöfall. Under 12 timmar föll en dryg decimeter, vilket innebar att runt 200 elabonnenter i Saxdalen blev utan ström under en timma på fredagsförmiddagen.

– En decimeter snö skall normalt sett inte innebära några problem för oss.

– Problemet är i första hand att ett stort antal träd redan är kraftigt nedböjda intill våra linjer, berättar Kjell Fredriksson, jourhavande vid VB elnät.

Den nya blötsnön innebar att grenarna tyngdes ned ytterligare och på flera ställen låg träd över luftledningarna.

Röjde träd

Bland annat inträffade detta runt Finnäset och Våghalsen.

– Vi har haft personal på plats som röjt de träd som stod hotade nära, berättar Kjell Fredriksson.

Som bekant är drabbades Västerbergslagen av ett våldsamt snöväder i månadsskiftet november-december.

På flera platser föll 60-70 centimeter snö och ett tag var 15 000 abonnenter utan elförsörjning. Vissa av dessa fick vänta upp till tre dygn innan strömmen återvände.

Risken finns alltså att det kan bli nya stora problem för redan hårt drabbade abonnenterna och inte minst VB energi.

Håller tummarna

– Vi håller naturligtvis tummarna för töväder men SMHI har siat om kalla väder och nederbörd.

– Det låter inte bra för våra öron men vi hoppas att vi skall klara oss från allt för stora störningar den närmaste tiden, säger Kjell Fredriksson.

Förutom avbrottet i Saxdalen, som inträffade vid 8.30-tiden på fredagsmorgonen, har ett antal mindre spänningsfel rapporterats. Säkringar har utlösts och vissa har endast haft ett begränsat antal faser i sina ledningar.

HARALD LOHSE
0240-88204